

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Υποχρεώσεις αερομεταφορέων σχετικά με τα αρχεία επιβατών-προσαρμογή της νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α΄ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Με τον παρόντα νόμο ενσωματώνεται στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119 της 4.5.2016 σ.132-149). Όπως επισημαίνεται στα σημεία 5 και 7 του Προοιμίου της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/681: «στόχοι της παρούσας Οδηγίας είναι, μεταξύ άλλων, η ασφάλεια, η προστασία της ζωής και ασφάλειας των προσώπων και η δημιουργία νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων PNR όταν τα επεξεργάζονται οι αρμόδιες αρχές (...). Η αξιολόγηση δεδομένων PNR επιτρέπει την ταυτοποίηση προσώπων για τα οποία δεν υπήρχαν υποψίες εμπλοκής σε τρομοκρατική πράξη ή σοβαρό έγκλημα πριν την αξιολόγηση, και πρέπει κατά συνέπεια να εξετασθούν περαιτέρω από τις αρμόδιες αρχές. Με τη χρήση των δεδομένων PNR μπορεί να αντιμετωπισθεί η απειλή της τρομοκρατίας και των σοβαρών εγκλημάτων από διαφορετική οπτική γωνία, πέραν εκείνης που προσφέρει η επεξεργασία άλλων κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Εντούτοις, προκειμένου η επεξεργασία δεδομένων PNR να είναι περιορισμένη στο απολύτως αναγκαίο, η θέσπιση και η εφαρμογή κριτηρίων αξιολόγησης πρέπει να περιοριστεί στην τρομοκρατία και στα σοβαρά εγκλήματα όπου η χρήση τέτοιων κριτηρίων έχει νόημα. Επιπλέον, τα κριτήρια αξιολόγησης θα πρέπει να ορίζονται κατά τρόπο ώστε το σύστημα να ταυτοποιεί όσο το δυνατόν λιγότερους αθώους.»

Η συγκεκριμένη Οδηγία προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2011, σε συνέχεια ρητής αναφοράς του «Προγράμματος της Στοκχόλμης - Μία ανοιχτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες» του Συμβουλίου στην ανάγκη υποβολής εκ μέρους της Επιτροπής πρότασης για τη χρήση των δεδομένων PNR για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και άλλων σοβαρών εγκλημάτων (βλ. Έγγραφο του Συμβουλίου 17024/09 της 2.12.2009 και ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σελ. 1). Με την πρόταση αυτή επιδιώχθηκε η λήψη μέτρων αυξημένης συνεργασίας ανάμεσα στις αρμόδιες για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας- και του οργανωμένου εγκλήματος αρχές των κρατών-μελών, καθόσον τα μέχρι τότε παρεχόμενα μέτρα για τη συλλογή και την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των αρχών αυτών και άλλων αρχών (όπως σύστημα πληροφοριών Σένγκεν -SIS, το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν δεύτερη γενιάς -SIS II, το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις -VIS και το

προβλεπόμενο σύστημα εισόδου/εξόδου), καίτοι χρήσιμα, τείνουν να επικεντρώνονται σε δεδομένα που αφορούν ήδη ύποπτα πρόσωπα .

Η ανωτέρω πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν ήταν η πρώτη στο συγκεκριμένο πεδίο. Ήδη το 2007 η Επιτροπή είχε υποβάλει πρόταση για την έκδοση Απόφασης- Πλαίσιο για τη χρήση των καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών (PNR) με σκοπό την επιβολή του νόμου (βλ. EUCOM (2007) 654 τελικό, 6.11.2007), επί της οποίας είχε επιτευχθεί συμφωνία στις σχετικές ομάδες εργασίας. Μετά όμως τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) την 1η εκεμβρίου 2009, η πρόταση της Επιτροπής που δεν είχε ακόμα εγκριθεί από το Συμβούλιο, κατέστη παρωχημένη. Η νέα πρόταση Οδηγίας σε νέα νομική βάση, με μεγαλύτερη δεσμευτικότητα λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Ψήφισμα Νοεμβρίου 2008) και τις γνωμοδοτήσεις του ευρωπαϊού επόπτη προστασίας δεδομένων, της ομάδας προστασίας δεδομένων του άρθρου 29 και του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA).

Προκειμένου να διασφαλιστεί ο επιδιωκόμενος σκοπός της Οδηγίας κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσής της στην ελληνική έννομη τάξη, με τρόπο που δε θα θίγει συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα, κρίθηκε σκόπιμη η συγκρότηση ειδικής νομοκοπαρασκευαστικής επιτροπής. Η προαναφερθείσα επιτροπή στελεχώθηκε από εξειδικευμένο προσωπικό από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ήτοι το Υπουργείο Δικαιοσύνης, την Ελληνική Αστυνομία, την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, την Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Η επιστημονική γνώμη των Ανεξάρτητων Αρχών και ιδιαιτέρως της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, λήφθηκε ιδιαιτέρως υπόψη από την επιτροπή σε όλα τα στάδια της ενσωμάτωσης προκειμένου να διασφαλιστούν συνταγματικά δικαιώματα των φυσικών προσώπων που θα υφίστανται την επεξεργασία των δεδομένων τους από τις αρμόδιες αρχές.

Η ενασχόληση με τα ονομαστικά αρχεία επιβατών (Passenger Name Record-PNR) και η προσιθέμενη αξία από τη χρήση τους ανέκυψε μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2011, οπότε συνειδητοποιήσαν οι αρμόδιες αρχές τη διεύρυνση των δυνατοτήτων για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος από τη σύλλογή και την ανάλυση των εν λόγω δεδομένων. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων PNR στο πλαίσιο της καταπολέμησης σοβαρών μορφών διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας, έχουν υπογραφεί συμφωνίες με τρίτες χώρες (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Καναδάς και Αυστραλία) οι οποίες περιορίζονται στις αερομεταφορές. Οι συμφωνίες αυτές επιβάλλουν την υποχρέωση στους αερομεταφορείς οι οποίοι συλλέγουν δεδομένα PNR για δικούς τους εμπορικούς σκοπούς, να διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα στις αρμόδιες αρχές των Ηνωμέ-

νων Πολιτειών, του Καναδά και της Αυστραλίας. Άλλες χώρες, κυρίως, η Νότιος Κορέα και η Ιαπωνία έχουν ζητήσει να διαπραγματευτούν συμφωνίες αυτού του είδους.

Λόγω της αποστολής των δεδομένων PNR αρκετά πριν από την αναχώρηση της πτήσης, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ανιχνεύσουν τυχόν διασυνδέσεις επιβατών με την τρομοκρατία και άλλες σοβαρές μορφές εγκλημάτων και στο πλαίσιο αυτό συνάπτονται οι συγκεκριμένες συμφωνίες. Συνεπώς, σκοπός κάθε αντίστοιχης συμφωνίας είναι η πρόληψη και καταπολέμηση της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών μορφών διακρατικού εγκλήματος. Ως αντιστάθμισμα των δεδομένων PNR που παρέχει η ΕΕ, το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας των ΗΠΑ (Department of Homeland Security (DHS)) κοινοποιεί «καθοδηγητικές ενδείξεις» που προκύπτουν από την εκ μέρους του ανάλυση των PNR, στις αρμόδιες αρχές της ΕΕ, στην Europol και στην Eurojust. Τόσο ο Καναδάς όσο και οι ΗΠΑ έχουν δεσμευθεί στις αντίστοιχες συμφωνίες τους να συνεργασθούν με την ΕΕ κατά την κατάρτιση του δικού της συστήματος PNR (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, Επισκόπηση της διαχείρισης των πληροφοριών στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, COM (2010) 385, 20.7.2010).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη συνολική της προσέγγιση έναντι των διαβιβάσεων δεδομένων PNR σε τρίτες χώρες (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, Επισκόπηση της διαχείρισης των πληροφοριών στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, COM (2010) 385, 20.7.2010) υποδεικνύει ότι η συγκεκριμένη διαβίβαση πρέπει να διασφαλίζει ισχυρές εγγυήσεις όσον αφορά την προστασία των δεδομένων και τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και να συνάδει προς τις αρχές χάραξης πολιτικών στον τομέα αυτό. Στο πλαίσιο επανεξέτασης της σχετικής προσέγγισης και σε μια προσπάθεια καθορισμού γενικών κριτηρίων που θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση των μελλοντικών διαπραγματεύσεων για τις συμφωνίες PNR με τις τρίτες χώρες η Επιτροπή εξέδωσε σχετική ανακοίνωση με την οποία καταγράφεται μια γενική εικόνα των τάσεων σχετικά με τη χρήση δεδομένων PNR και παρουσιάζονται ορισμένες σκέψεις που μπορούν να χρησιμεύσουν κατά τη διαπραγμάτευση συμφωνιών με τρίτες χώρες (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής, σχετικά με τη γενική προσέγγιση για τις διαβιβάσεις δεδομένων από τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών (PNR) σε τρίτες χώρες, COM (2010) 492, 21.9.2010).

Τα δεδομένα PNR δεν πρέπει να συγχέονται με τα δεδομένα API (Advance Passenger Information - εκ των προτέρων πληροφορίες σχετικά με τους επιβάτες). Τα δεδομένα API, είναι οι βιογραφικές πληροφορίες που συγκεντρώνονται στην ταινία οπτικής ανάγνωσης του διαβατηρίου και περιέχουν το ονοματεπώνυμο, τον τόπο διαμονής, την ημερομηνία γέννησης και την ιθαγένεια του ενδιαφερομένου. Τα δεδομένα API διατίθενται στις αρχές συνοριακού ελέγχου μόνο για τις πτήσεις που εισέρχονται στο έδαφος της ΕΕ με σκοπό τη βελτίωση των συνοριακών ελέγχων και την καταπολέμηση της πα-

ράτυπης μετανάστευσης (βλ. σημ.4 Προοιμίου Οδηγίας (ΕΕ) 2016/681). Σημειώνεται ωστόσο, ότι η Οδηγία 2004/82/ΕΚ, την οποία ενσωμάτωσε η εθνική μας νομοθεσία με το π.δ.53/2008 (Α' 84), επιτρέπει την κατ' εξαίρεση χρήση τους για σκοπούς επιβολής του νόμου. Τα δεδομένα αυτά φυλάσσονται από τα κράτη-μέλη για ένα εικοσιτετράωρο. Τα δεδομένα API χρησιμοποιούνται κυρίως για τη διενέργεια ελέγχων ταυτότητας στο πλαίσιο των συνοριακών ελέγχων και της διαχείρισης των συνόρων, παρότι σε ορισμένες περιπτώσεις τα δεδομένα αυτά χρησιμοποιούνται και από τις αρχές επιβολής του νόμου για την ταυτοποίηση των υπόπτων και των καταζητούμενων προσώπων. Επομένως, τα δεδομένα API χρησιμοποιούνται κυρίως ως μέσο διαχείρισης της ταυτότητας. Τα δεδομένα αυτά χρησιμοποιούνται σε συνεχώς αυξανόμενο βαθμό ανά τον κόσμο πάνω από 30 χώρες τα χρησιμοποιούν συστηματικά, ενώ περισσότερες από 40 έχουν αρχίσει να δημιουργούν συστήματα API.

Οι χρήσεις των δεδομένων PNR είναι πολύ διαφορετικές από εκείνες των δεδομένων API, κυρίως επειδή τα δεδομένα PNR περιέχουν πολύ διαφορετικές πληροφορίες. Τα δεδομένα PNR χρησιμοποιούνται κυρίως ως εργαλείο συλλογής πληροφοριών για εγκληματικές δραστηριότητες παρά ως εργαλείο επαλήθευσης της ταυτότητας. Οι χρήσεις των PNR είναι κυρίως οι ακόλουθες: α) εκτίμηση κινδύνου των επιβατών και ταυτοποίηση των «αγνώστων» προσώπων, δηλ. των προσώπων για τα οποία δεν υπάρχει προς το παρόν καμία υποψία, αλλά που θα μπορούσαν ενδεχομένως να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις αρχές επιβολής του νόμου, β) δυνατότητα κατοχής πριν από τα δεδομένα API, ούτως ώστε οι αρχές επιβολής του νόμου να έχουν στη διάθεσή τους περισσότερο χρόνο για την επεξεργασία, ανάλυση και ενδεχομένως παρακολούθηση, γ) ταυτοποίηση των προσώπων στα οποία ανήκουν συγκεκριμένες διευθύνσεις, πιστωτικές κάρτες κ.λπ. που συνδέονται με ποινικά αδικήματα, και δ) αντιστοίχιση με άλλα δεδομένα PNR για την ταυτοποίηση των συνεργών των υπόπτων, για παράδειγμα με την ανεύρεση των προσώπων που ταξιδεύουν μαζί.

Τα δεδομένα PNR είναι μοναδικά ως προς τη φύση και τη χρήση τους. Η χρήση αυτή μπορεί να είναι:

α) αναδρομική (ιστορικά δεδομένα): χρήση σε έρευνες, ποινικές δίωξεις, εξάρθρωση κυκλωμάτων μετά τη διάπραξη εγκλήματος. Στις περιπτώσεις αυτές, για να επιτραπεί στις αρμόδιες αρχές να ανατρέξουν αρκετά μακριά στο παρελθόν, απαιτείται ανάλογη περίοδος φύλαξης των δεδομένων από αυτές,

β) σε πραγματικό χρόνο (τρέχοντα δεδομένα): χρήση για την πρόληψη ενός εγκλήματος, έρευνα ή σύλληψη προσώπων πριν από τη διάπραξη εγκλήματος ή επειδή έχει διαπραχθεί ή διαπράττεται ένα έγκλημα. Στις περιπτώσεις αυτές, τα δεδομένα PNR είναι απαραίτητα για να μπορούν να γίνουν συγκρίσεις αφενός σε σχέση με προκαθορισμένους δείκτες κινδύνου βασιζόμενους σε αντικειμενικά δεδομένα για να ταυτοποιηθούν οι προηγούμενως «άγνωστοι» ύποπτοι, και αφετέρου σε σχέση με διάφορες βάσεις δεδομένων αναζητούμενων προσώπων και αντικειμένων,

γ) προληπτική (μοντέλα): χρήση για την ανάλυση των

τάσεων και τη δημιουργία μοντέλων μετακίνησης και γενικής συμπεριφοράς βασιζόμενων σε αντικειμενικά δεδομένα, τα οποία μπορούν εν συνεχεία να χρησιμοποιηθούν σε πραγματικό χρόνο. Για να καθοριστούν μοντέλα μετακίνησης και συμπεριφοράς, οι αναλυτές των τάσεων πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τα δεδομένα επί επαρκές χρονικόδιάστημα. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται ανάλογο διάστημα φύλαξης των δεδομένων από τις αρχές επιβολής του νόμου (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής, σχετικά με τη γενική προσέγγιση για τις διαβιβάσεις δεδομένων από τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών (PNR) σε τρίτες χώρες, COM (2010) 492, 21.9.2010).

Το παρόν σχέδιο νόμου περιέχει ρυθμίσεις για την προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας με τις προβλέψεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/681 (εφεξής «Οδηγία»), αποτελείται από άρθρα και διαιρείται σε κεφάλαια. Τα κεφάλαια απαρτίζονται από: το Κεφάλαιο Α' με τίτλο «Γενικές Διατάξεις» (άρθρα 1), 2), 3), 4) και 5), 2)), το Κεφάλαιο Β' με τίτλο «Ίδρυση και λειτουργία Εθνικής Μονάδος Στοιχείων Επιβατών» (άρθρα 6), 7) και 8)), το Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Συλλογή και ανταλλαγή δεδομένων PNR» (άρθρα 9), 10), 11), 12) και 13)), το Κεφάλαιο Δ' με τίτλο «Προστασία δεδομένων» (άρθρα 14), 15), 16) και 17)) και το Κεφάλαιο Ε' με τίτλο «Τελικές διατάξεις» (άρθρα 18) και 19)).

Β' ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Με το άρθρο 1 καθορίζεται το αντικείμενο του σχεδίου νόμου και ειδικότερα η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 681/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119 της 4.5.2016 σ.132-149). Η περιγραφή του σκοπού του νομοθετήματος περιλαμβάνεται στο άρθρο 1 αυτού κατ' εξαίρεση, προκειμένου να αποτελέσει γενική κατευθυντήρια οδηγία για την ερμηνεία του και να υποβοηθηθεί στο έργο του ο ερμηνευτής και εφαρμοστής των διατάξεων αυτού.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής
(Άρθρα 1 και 2 της Οδηγίας)

Με το άρθρο 2 ενσωματώνονται οι προβλέψεις των άρθρων 1 και 2 της Οδηγίας στην εθνική νομοθεσία, καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του σχεδίου νόμου καθόσον κάνοντας χρήση της διακριτικής ευχέρειας που το άρθρο 2 της Οδηγίας παρέχει, ρυθμίζεται η εφαρμογή των διατάξεων του σχεδίου νόμου σε πτήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και σε πτήσεις εκτός της ΕΕ, που προσγειώνονται σε ή απογειώνονται από ελληνικό

έδαφος. Σε ένα άρθρο του σχεδίου νόμου αποτυπώνονται οι προβλέψεις των άρθρων 1 και 2 της Οδηγίας, ειδικότερα καθορίζεται το καθ' ύλην αντικείμενο του νόμου δηλαδή η επεξεργασία, συλλογή, χρήση, διατήρηση και ανταλλαγή των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη και προσδιορίζεται το εύρος των πτήσεων από τις οποίες αντλούνται τα εν λόγω δεδομένα μέσω των αερομεταφορέων. Επιπλέον στο δεύτερο εδάφιο ορίζονται περιοριστικά οι σκοποί για τους οποίους μπορεί να γίνει επεξεργασία κ.λπ. των εν λόγω δεδομένων όπως προβλέπει και το άρθρο 1 παράγραφος 2 της Οδηγίας.

Διευκρινίζεται ότι στην έννοια του εδάφους περιλαμβάνεται η χερσαία και η υδάτινη επιφάνεια, προκειμένου να καλυφθούν ακόμα και τα υδατοδρόμια.

Άρθρο 3

Ορισμοί

(Άρθρο 3 της Οδηγίας)

Στο άρθρο αυτό περιλαμβάνονται οι ορισμοί της Οδηγίας ΕΕ 2016/681 και επιπρόσθετα και απαραίτητοι ορισμοί για την ευχερή εφαρμογή του παρόντος (ορισμένοι εκ των οποίων αποτελούν επιλογή του εθνικού νομοθέτη). Μεταξύ άλλων, προστίθεται ο ορισμός της «Αεροπορικής Αρχής», ενόψει έκδοσης των εφαρμοστικών προεδρικών διαταγμάτων του άρθρου 66 του ν. 4427/2016, όπως ισχύει.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στον ορισμό της περίπτωσης γ', δηλαδή «αποπροσωποποίηση μέσω κάλυψης των δεδομένων», ο οποίος περιγράφει μια ειδική διαδικασία που καθιστά αόρατα τα χρήσιμα δεδομένα PNR και διαφοροποιείται ως έννοια από αντίστοιχες έννοιες που περιλαμβάνονται σε άλλα νομοθετήματα. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι στον εν λόγω ορισμό η έννοια του χρήστη είναι ευρεία και περιλαμβάνει τόσο τους χειριστές, όσο και τους διαχειριστές των βάσεων δεδομένων της Μονάδας Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ).

Περαιτέρω, στον ορισμό της περίπτωσης ε' η μετάφραση του όρου «Passenger Name Record», από «κατάσταση ονομάτων επιβατών» (όπως περιλαμβάνεται στην ελληνική μετάφραση της Οδηγίας 2016/681), αντικαθίσταται με τον όρο «Ονομαστικό Αρχείο Επιβάτη». Η αντικατάσταση αυτή γίνεται διότι η αρχική ελληνική απόδοση του όρου (α) δεν συνάδει με την απόδοση του όρου στην ενσωμάτωση σε μετάφραση του Παραρτήματος 9 «Διευκολύνσεις» της Σύμβασης του Σικάγο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 191α του ν. 1815/1988, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 9 του ν. 3270/2004 (Α' 187), (β) ενδέχεται να παρερμηνευθεί ως ελληνική απόδοση του όρου «Passenger Manifest», έντυπο το οποίο αποτελεί πράγματι ονομαστική κατάσταση επιβατών με περιορισμένα πληροφοριακά στοιχεία, οδηγώντας έτσι σε προβλήματα πρακτικής εφαρμογής της Οδηγίας. Άλλωστε μια τέτοια αντικατάσταση γίνεται στο πλαίσιο της ευχέρειας του εθνικού νομοθέτη να παρεμβαίνει σε περιπτώσεις μεταφραστικών λαθών μέσω της αντικατάστασης της λανθασμένης απόδοσης ειδικών όρων με την ορθή και δόκιμη αυτών απόδοση (σημείο 3, σελ. 39 Εγχειριδίου Εναρμόνισης, ΓΓΚ, 2013).

Τέλος, προστίθενται στις περιπτώσεις ιβ' και ιγ' ορισμοί που δεν περιλαμβάνονται στην Οδηγία, αλλά κρίνονται απαραίτητοι για την εφαρμογή του σχεδίου νόμου. Ειδικότερα προστίθεται ο ορισμός των δεδομένων API, τα οποία συλλέγονται και διαβιβάζονται κατά το π.δ. 53/2008, χωρίς όμως να περιλαμβάνεται στο τελευταίο ορισμός τους. Επίσης, προστίθεται ορισμός της «περίοδου» που αναφέρεται στο άρθρο 16 προκειμένου να αποσαφηνιστεί η έννοια του όρου για τις ανάγκες της συγκεκριμένης διάταξης.

Άρθρο 4
Σοβαρά Εγκλήματα
(Παράρτημα II της Οδηγίας)

Στο άρθρο αυτό ενσωματώνονται οι προβλέψεις τόσο της περίπτωσης 9 του άρθρου 3, όσο και του Παραρτήματος II της Οδηγίας. Σε ένα άρθρο ρυθμίζεται η έννοια του σοβαρού εγκλήματος και απαριθμούνται οι κατηγορίες αξιόποινων πράξεων που περιλαμβάνονται στην έννοια αυτή. Στις παραπάνω κατηγορίες αξιόποινων πράξεων συμπεριλαμβάνονται αδικήματα τα οποία και δεν ταυτίζονται με τα αντίστοιχα του Παραρτήματος II της Οδηγίας, όμως η πρόβλεψή τους κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να καταστεί δυνατή η αντιστοίχησή τους με ποινικά αδικήματα της ελληνικής έννομης τάξης. Εξάλλου η μεταφορά μιας Οδηγίας στο εσωτερικό δικαιο δεν απαιτεί, κατ' ανάγκη, την κατά γράμμα επανάληψη των διατάξεων αυτής σε ρητή και ειδική νομική διάταξη, εφόσον αυτό διασφαλίζει, πράγματι, την πλήρη εφαρμογή της Οδηγίας κατά τρόπο αρκούντως σαφή και ακριβή.

Επιπλέον, πέραν του ανώτατου ορίου της απειλούμενης ποινής που η Οδηγία θέτει και το οποίο υιοθετείται στο εν λόγω άρθρο, τίθεται ως κανόνας για τη χορήγηση στοιχείων PNR ο αξιόποινος χαρακτήρας των πράξεων (οι οποίες ανταποκρίνονται στο ανώτατο όριο της απειλούμενης ποινής) στο κράτος που αιτείται τη χορήγηση των στοιχείων. Η επιλογή αυτή είναι σύμφωνη με τη νομολογία του ΔΕΕ για την αντίστοιχη διάταξη της Απόφασης Πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης (βλ. διάταξη του Δικαστηρίου της 25.9.2015 επί της υποθέσεως C-463/15 PPU, διαθέσιμη σε ιστότοπο www.curia.eu), η οποία αποτελεί τη βάση για την κατάρτιση του Παραρτήματος II της Οδηγίας. Αντίστοιχες είναι και οι ρυθμίσεις στην εθνική νομοθεσία για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης (βλ. άρθρα 5 και 10 παρ. 2 του ν. 3251/2004).

Άρθρο 5
Δεδομένα PNR
(Παράρτημα I της Οδηγίας)

Απαριθμούνται 18 ομάδες δεδομένων που περιέχονται στο Ονομαστικό Αρχείο Επιβάτη (PNR) μιας πτήσης. Τα δεδομένα αυτά συλλέγουν οι αερομεταφορείς κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών τους και οφείλουν να διαβιβάζουν στη Μονάδα Στοιχείων Επιβατών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ

Άρθρο 6
Μονάδα Στοιχείων Επιβατών
(Άρθρα 4 και 20 της Οδηγίας)

Με το άρθρο 6 συνιστάται εθνική Μονάδα Στοιχείων Επιβατών (εφεξής ΜΣΕ) και προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες και στελέχωσή της, καθώς και η υποχρέωση της Μονάδας για παροχή στατιστικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (παρ. 3).

Με την παράγραφο 1, συνιστάται στη Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών (εφεξής ΔιΔΑΠ) της Ελληνικής Αστυνομίας, Τμήμα, το οποίο ορίζεται ως Μονάδα Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ), κάνοντας χρήση της διακριτικής ευχέρειας που το άρθρο 4, παράγραφος 1 της Οδηγίας παρέχει στα κράτη-μέλη. Με τη ρύθμιση αυτή, ιδρύεται και ταυτόχρονα ορίζεται ως εθνική ΜΣΕ, Τμήμα μιας Υπηρεσίας με οριζόντιο αμιγώς επιχειρησιακό χαρακτήρα, αρμόδιας για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων.

Η ΜΣΕ επιλέχθηκε να ενταχθεί στην Ελληνική Αστυνομία, διότι αυτή ως Σώμα Ασφαλείας, είναι καθ' ύλην αρμόδια για την πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος, στο πλαίσιο δε αυτό διαχειρίζεται τον πλέον κρίσιμο όγκο της σοβαρής και οργανωμένης εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας, σε εθνικό επίπεδο και συνεργάζεται με άλλες Αρχές Επιβολής του Νόμου σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, η Ελληνική Αστυνομία διατηρεί ανάλογες βάσεις δεδομένων και υπάρχουν οργανικά σε αυτή υπηρεσίες με ανάλογες αρμοδιότητες. Άλλωστε, η ίδρυση και λειτουργία αυτοτελούς δομής, εκτός των υφιστάμενων δομών, θα συνεπάγονταν, επιπλέον, πάγια και διαρκή κόστη σε ανθρώπινους και υλικούς πόρους και σημαντικό χρόνο υλοποίησης και θα ήταν αντίθετη με την σταθερή βούληση της πολιτείας και την αναγκαιότητα, με βάση τα δημοσιονομικά δεδομένα, για οικονομίες κλίμακας στο Δημόσιο.

Η ΔιΔΑΠ, στην οποία εντάσσεται η ΜΣΕ, αποτελεί πανελλαδικής εμβέλειας αυτοτελή κεντρική Υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας, με συναφή και ανάλογη με τη ΜΣΕ, σε σχέση γενικού προς ειδικό, αρμοδιότητα και αποστολή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4249/2014 και παρ. 1 του άρθρου 27 του π.δ. 178/2014). Η αρμοδιότητα, αποστολή και λειτουργία της ΔιΔΑΠ εναρμονίζεται απόλυτα με την πρόβλεψη της παραγράφου 6 του προοιμίου και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 4 της Οδηγίας για αρμοδιότητα της ΜΣΕ στην πρόληψη, ανίχνευση διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, καθώς και τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία και ανταλλαγή δεδομένων. Παράλληλα, ικανοποιείται η απαίτηση της παραγράφου 13 του προοιμίου της Οδηγίας, σύμφωνα με την οποία, τα δεδομένα PNR θα πρέπει να διαβιβά-

ζονται αποκλειστικά σε μία και μόνη ΜΣΕ στο κάθε κράτος-μέλος, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η σαφήνεια και να μειώνονται οι δαπάνες των αερομεταφορέων. Με την ρύθμιση αυτή η ΜΣΕ αποκτά τον χαρακτήρα μιας υπηρεσίας «μίας στάσης» (one-stop-shop) αναφορικά με τα δεδομένα PNR, με σαφείς αρμοδιότητες και ρόλο, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επιπρόσθετα, η ΔιΔΑΠ αποτελεί την Κεντρική Αρχή της Ελληνικής Αστυνομίας στον τομέα της συλλογής, αποθήκευσης, επεξεργασίας, ανάλυσης και ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων, προς το σκοπό της πρόληψης, εξακρίβωσης ή διερεύνησης των αξιόποινων πράξεων, (παρ. 8 του άρθρου 27 του π.δ. 178/2014), αποτελώντας ένα διυπηρεσιακού χαρακτήρα Κεντρικό Κόμβο Πληροφοριών (Central Intelligence Hub), που ανταλλάσσει πληροφορίες με τις άλλες υπηρεσίες εφαρμογής νόμου της χώρας, αλλοδαπές αρχές και οργανισμούς. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το θεσμικό της πλαίσιο, αναπτύσσει κλίμα συνεργασίας με όλες τις εθνικές και διεθνείς υπηρεσίες εφαρμογής του νόμου και τις δικαστικές αρχές, η οποία είναι αναγκαία για την συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, σε εθνικό επίπεδο, τις ΜΣΕ των κρατών-μελών και την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol), σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας (άρθρα 4, 6, 7, 9 και 10 της Οδηγίας).

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, συνιστάται νέα δομή διυπηρεσιακού χαρακτήρα (βλ. παρ. 4, για τη στελέχωσή της), με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, ρητά προβλεπόμενες στην παράγραφο 2, οι οποίες εκτείνονται τόσο στο στάδιο της συλλογής πληροφοριών, όσο και στο στάδιο διερεύνησης αξιόποινων πράξεων, με σκοπό την υποβοήθηση της αποστολής των αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών ή εισαγγελικών αρχών. Η ΜΣΕ αποτελεί μιν Τμήμα της ΔιΔΑΠ, έχει όμως σαφή και διακριτό ρόλο και αρμοδιότητες, σε σχέση με τα υπόλοιπα Τμήματα της Διεύθυνσης. Ειδικότερα, όσον αφορά στο προσωπικό της ΜΣΕ, αυτό, όπως αντίστοιχα και το υπόλοιπο προσωπικό της ΔιΔΑΠ, έχει ιδιαίτερο καθήκον εχεμύθειας (παρ. 4). Η ΜΣΕ μπορεί να στελεχώνεται από αστυνομικό προσωπικό, αλλά και από αποσπασμένο προσωπικό των αρμοδίων αρχών του άρθρου 9, ενώ για τα υπόλοιπα θέματα σχετικά με το προσωπικό αυτής (προσόντα, υποχρεώσεις, καθήκοντα), αλλά και την περαιτέρω εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων της αλλά και τα μέσα λειτουργίας της, παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος η οποία ισχύει παράλληλα με τις ήδη ισχύουσες εξουσιοδοτικές διατάξεις για την οργάνωση των υπηρεσιών της ΕΛΑΣ. Διευκρινίζεται ότι το προεδρικό διάταγμα του γ' εδαφίου της παραγράφου 4 προτείνεται και από συναρμόδιους Υπουργούς σε περιπτώσεις όπως για παράδειγμα αν στο μέλλον χρειάζεται η ΜΣΕ να διαρθρωθεί σε περισσότερες υπηρεσίες πέραν του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ή όταν περιγράφονται σε αυτό προσόντα, υποχρεώσεις, καθήκοντα προσωπικού άλλων Υπουργείων το οποίο αποσπάται στη ΜΣΕ.

Άρθρο 7

Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων στη ΜΣΕ
(Άρθρα 5 και 6 παρ. 7 της Οδηγίας)

Σύμφωνα με το άρθρο αυτό (παρ. 1), η ΜΣΕ ορίζει μέλος του προσωπικού της ως Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων, με αποκλειστική απασχόληση. Η συγκεκριμένη

υποχρέωση ακολουθεί την αντίστοιχη ρύθμιση των άρθρων 32-34 της Οδηγίας 2016/680 (EEL 119 της 4.5.2016, σελ. 89-131), αλλά και των άρθρων 37-39 του Κανονισμού 2016/679 (EEL 119 της 4.5.2016, σελ. 1-88). Σύμφωνα με τα ανωτέρω άρθρα, κάθε φορέας του Δημοσίου υποχρεούται να ορίσει Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων ο οποίος έχει ως αρμοδιότητα την εποπτεία της επεξεργασίας δεδομένων που λαμβάνει χώρα από τον φορέα και την υλοποίηση των διασφαλίσεων που σχετίζονται με αυτή. Για ειδικότερες κατηγορίες επεξεργασίας με ιδιαίτερη σημασία, όπως εν προκειμένω, η επεξεργασία δεδομένων PNR από τη ΜΣΕ δυνάμει του παρόντος νόμου, επιβάλλεται ο ορισμός ειδικού Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος δεν πρέπει να συμπίπτει με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων που έχει ορισθεί για τον φορέα στον οποίο ανήκει η ΜΣΕ. Παράλληλα, ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων λειτουργεί ως σημείο επαφής τόσο με τα υποκείμενα των δεδομένων όσο και με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Το παρόν άρθρο ρυθμίζει ειδικά τις σχετικές αρμοδιότητες του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων της ΜΣΕ, οριοθετεί τα εχέγγυα ανεξαρτησίας του και θέτει τα κριτήρια επιλογής του.

Για να είναι σε θέση ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων να ασκήσει αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές του, απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του, χωρίς να υπόκειται σε έλεγχο από την ιεραρχία ή να είναι αποδέκτης δυσμενούς αντιμετώπισης για τις γνώμες και προτάσεις που διατυπώνει κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Επίσης, ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων έχει πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα που επεξεργάζεται η ΜΣΕ (παρ. 2). Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων αποτελεί ενιαίο σημείο επαφής για την ΜΣΕ, σχετικά με τα ζητήματα που συνδέονται με την επεξεργασία δεδομένων PNR, με τα υποκείμενα των δεδομένων αυτών, τα οποία μπορούν απευθείας να επικοινωνούν μαζί του (παρ. 3).

Η επιλογή του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων γίνεται με κριτήριο τα επαγγελματικά του προσόντα και τις τυχόν ειδικές γνώσεις και δεξιότητες στον τομέα της προστασίας δεδομένων (παρ. 4). Η ΜΣΕ πρέπει να ενημερώνει αμέσως την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) για το πρόσωπο που έχει ορισθεί ως DPO, καθώς και για τα στοιχεία επικοινωνίας του καθώς το πρόσωπο αυτό αποτελεί το σημείο επαφής της ΜΣΕ με την ΑΠΔΠΧ (παρ. 5).

Τέλος, ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων λειτουργεί ως σημείο επικοινωνίας με την ΑΠΔΠΧ και συνεργάζεται με αυτή για θέματα επεξεργασίας δεδομένων, μάλιστα μπορεί να παραπέμπει σε αυτή θέματα, εφόσον θεωρεί ότι η επεξεργασία δεν ήταν νόμιμη (παρ. 6). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται προκειμένου να διασφαλίζεται η ουσιαστική προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων, αλλά και να ασκεί πληρέστερα τον εποπτικό της ρόλο η ΑΠΔΠΧ για την επεξεργασία των δεδομένων στην ΜΣΕ.

Άρθρο 8

Επεξεργασία των δεδομένων PNR
(Άρθρο 6 της Οδηγίας)

Με το άρθρο 8 ρυθμίζεται η επεξεργασία των δεδομένων PNR, ως μια σειρά εργασιών που πραγματοποιούνται με τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων σε ένα

σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που περιλαμβάνει τη συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, αποθήκευση, προσαρμογή ή τροποποίηση, ανάκτηση, αναζήτηση, χρήση, ανακοίνωση με διαβίβαση, διάδοση, συσχέτιση ή συνδυασμό. Προσδιορίζονται οι σκοποί της επεξεργασίας, στην αξιολόγηση και ταυτοποίηση επιβατών που πρέπει να εξεταστούν λεπτομερέστερα, στην απάντηση σε αιτιολογημένο αίτημα αρμόδιων αρχών και στην ανάλυση δεδομένων PNR για την επικαιροποίηση ή τη δημιουργία κριτηρίων που θα χρησιμοποιούνται στις αξιολογήσεις, εξειδικεύονται οι δυνατότητες της ΜΣΕ κατά την αξιολόγηση των επιβατών, οριοθετούνται τα προκαθορισμένα κριτήρια, καθιερώνεται μη αυτοματοποιημένος έλεγχος για κάθε θετικό αποτέλεσμα που προκύπτει από αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων PNR και η διαβίβασή τους στις αρμόδιες αρχές και οριοθετείται ο χώρος επεξεργασίας και οι συνέπειες των αξιολογήσεων.

Στην παράγραφο 1 ορίζεται η αποκλειστική αρμοδιότητα της ΜΣΕ στη συλλογή των δεδομένων PNR, τα οποία συγκεντρώνουν οι αερομεταφορείς κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών τους και υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά, με τη μέθοδο της προώθησης (pushmethod) στη ΜΣΕ (σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 18). Με τη μέθοδο αυτή, όπως άλλωστε επισημαίνει και το σημείο 13 του προοιμίου της Οδηγίας, τα δεδομένα PNR θα πρέπει να διαβιβάζονται αποκλειστικά σε μία και μόνη ΜΣΕ στο κάθε κράτος μέλος, ώστε να εξασφαλίζεται σαφήνεια, να μειώνονται οι δαπάνες των αερομεταφορέων και να παρέχονται επαρκείς εγγυήσεις αναφορικά με την ασφάλεια και οργάνωση της επεξεργασίας αυτών. Εξάλλου η ίδια η Οδηγία θεωρεί ότι η μέθοδος της προώθησης προσφέρει υψηλότερο επίπεδο προστασίας των δεδομένων (σημ. 16 του προοιμίου της Οδηγίας).

Σε περίπτωση που τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν στη ΜΣΕ από τους αερομεταφορείς περιλαμβάνουν και άλλα δεδομένα, εκτός από τα περιοριστικά αναφερόμενα στο άρθρο 5, η ΜΣΕ έχει ρητή υποχρέωση να τα διαγράφει αμέσως και μόνιμα μετά την παραλαβή τους, ως μη προβλεπόμενα στο ανωτέρω άρθρο και μη αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της Οδηγίας και του παρόντος νόμου στην πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων.

Στην παράγραφο 2 προσδιορίζονται επακριβώς και αποκλειστικά οι σκοποί της επεξεργασίας, η οποία είναι ανάλογη προς τους ειδικούς σκοπούς ασφάλειας που επιδιώκει η Οδηγία. Ο πρώτος συνίσταται στην αξιολόγηση των επιβατών, πριν από την προγραμματιζόμενη άφιξη σε ή αναχώρηση από τη χώρα, προκειμένου να καταστεί εφικτή η ταυτοποίηση των προσώπων που πρέπει να εξεταστούν λεπτομερέστερα από τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 9και, εφόσον απαιτείται, από την Europol, σύμφωνα με το άρθρο 12, επειδή ενδέχεται να διέπραξαν ή να συμμετείχαν στη διάπραξη τρομοκρατικής πράξης ή σοβαρού εγκλήματος ή να προβούν σε αντίστοιχες πράξεις μελλοντικά.

Ο δεύτερος αναφέρεται στην επεξεργασία από τη ΜΣΕ προκειμένου να ανταποκριθεί σε αίτημα των αρμόδιων αρχών, για τη χορήγηση και την επεξεργασία δεδομένων PNR, είτε στο πλαίσιο της συλλογής πληροφοριών είτε της διερεύνησης του εγκλήματος, προς το σκο-

πό της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων και γνωστοποίηση στις αρμόδιες αρχές ή κατά περίπτωση στην Ευροπόλ των αποτελεσμάτων αυτής της επεξεργασίας. Το αίτημα των αρμόδιων αρχών είναι αιτιολογημένο και αναφέρεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, ώστε να πληρούνται οι αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας. Ο τρίτος σκοπός επεξεργασίας αναφέρεται στην ανάλυση των δεδομένων PNR, ειδικότερα τη χρήση μεθόδων και τεχνικών για την αξιολόγηση των κριτηρίων, έτσι ώστε να επικαιροποιούνται ή να δημιουργούνται νέα, που θα χρησιμοποιούνται στις αξιολογήσεις που διενεργούνται σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 3, με σκοπό την ταυτοποίηση κάθε προσώπου που μπορεί να διέπραξε ή να συμμετείχε στη διάπραξη τρομοκρατικής πράξης ή σοβαρού εγκλήματος, ικανοποιώντας έτσι την επιταγή της Οδηγίας τα κριτήρια αξιολόγησης να ορίζονται κατά τρόπο ώστε το σύστημα αυτόματα να ταυτοποιεί με μεγαλύτερη ακρίβεια πιθανούς δράστες (παρ. 7 του προοιμίου της Οδηγίας).

Στην παράγραφο 3 προσδιορίζονται και εξειδικεύονται οι δυνατότητες της ΜΣΕ στην περίπτωση επεξεργασίας για την αξιολόγηση της περίπτωσης α' της παραγράφου 2. Η ΜΣΕ δύναται να αντιπαραβάλει τα δεδομένα PNR με βάσεις δεδομένων σχετικές με τους σκοπούς της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, στις οποίες περιλαμβάνονται βάσεις δεδομένων για πρόσωπα ή αντικείμενα που αναζητούνται ή για τα οποία υπάρχει σχετική καταχώριση, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, το εθνικό δίκαιο και την εθνική νομοθεσία, καθώς και να επεξεργάζεται δεδομένα PNR σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια. Με τη ρύθμιση αυτή ενισχύεται η αποτελεσματικότητα της χρήσης των δεδομένων PNR, με την εξασφάλιση της επιχειρησιακής διαλειτουργικότητας με βάσεις δεδομένων και του διασταυρούμενου ελέγχου που δύναται να οδηγήσει σε συσχετίσεις πληροφοριών ή εντοπισμό άλλων ουσιαστών συνδέσεων μεταξύ πληροφοριών που σχετίζονται με πρόσωπα ύποπτα για διάπραξη ή συμμετοχή σε αξιόποινη πράξη ή τα οποία έχουν καταδικασθεί για τη διάπραξη μιας τέτοιας αξιόποινης πράξης, καθώς και πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν πραγματικές ενδείξεις ή εύλογοι λόγοι για να πιστευτεί ότι πρόκειται να διαπράξουν αξιόποινες πράξεις. Η αντιπαραβολή και οι συσχετίσεις ή άλλες ουσιαστικές συνδέσεις είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων και την κατ' αυτό τον τρόπο ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας, με στόχο τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων και, κατά περίπτωση, την εξεύρεση συνεργών και την εξάρθρωση εγκληματικών κυκλωμάτων. Παράλληλα, η επεξεργασία σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια αξιολόγησης που αφορούν στην τρομοκρατία και στα σοβαρά εγκλήματα, όπου η χρήση τέτοιων κριτηρίων έχει νόημα, περιορίζει την επεξεργασία στο απολύτως αναγκαίο.

Η παράγραφος 4 ρυθμίζει το εύρος εφαρμογής και τις δικλίδες ασφαλείας των προκαθορισμένων κριτηρίων αξιολόγησης, με γνώμονα την απόλυτη αποφυγή διακρίσεων. Τα προκαθορισμένα κριτήρια που καθορίζονται από την ΜΣΕ είναι στοχοθετημένα, αναλογικά και ειδικά,

για την αξιολόγηση των επιβατών, σε συνάρτηση με τους σκοπούς της οδηγίας, επανεξετάζονται τακτικά σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, και δεν βασίζονται ποτέ σε ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (έννοια μνημονευόμενη στο άρθρο 10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σελ. 109), ρητά αναφερόμενων στη διάταξη του σχεδίου νόμου. Έτσι, δια των τιθέμενων κριτηρίων διασφαλίζεται ισορροπία ανάμεσα στην αξίωση της Πολιτείας για πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών ή σοβαρών εγκλημάτων, με στόχο την ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας της Ένωσης και στη διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων, ιδίως των δικαιωμάτων προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η παράγραφος 5 επιβάλλει τον μεμονωμένο και με μη αυτοματοποιημένα μέσα έλεγχο κάθε θετικού αποτελέσματος αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων PNR, ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσον είναι απαραίτητη η παρέμβαση της αρμόδιας αρχής. Με την ρύθμιση αυτή διασφαλίζεται πλήρως ο σεβασμός του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του δικαιώματος στη μη διακριτική μεταχείριση, όπως κατοχυρώνονται στις συνθήκες και τις συμβάσεις που ισχύουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στην παράγραφο 6 ρυθμίζεται, σε συνάρτηση με την προηγούμενη παράγραφο, η υποχρέωση της ΜΣΕ για διαβίβαση των δεδομένων PNR των προσώπων που έχουν ταυτοποιηθεί, ύστερα από αξιολόγηση ή τα αποτελέσματα επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, για περαιτέρω εξέταση στις αρμόδιες αρχές του άρθρου 9, μόνο έπειτα από μεμονωμένη επανεξέταση με μη αυτοματοποιημένα μέσα.

Στην παράγραφο 7 προσδιορίζεται ότι η διατήρηση, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων PNR από τη ΜΣΕ πραγματοποιείται αποκλειστικά σε ασφαλή χώρο αυτής, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα και η πληρότητα της επεξεργασίας και να ικανοποιούνται, ήδη από το στάδιο του σχεδιασμού (security by design), όλα τα αναγκαία φυσικά, τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, απαγορευμένη δημοσιοποίηση, αλλοίωση και παράνομη πρόσβαση ή επεξεργασία κάθε άλλης μορφής, σύμφωνα με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Πέραν των ανωτέρω, η επεξεργασία δεδομένων PNR υπακούει στις γενικές αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (όπως, θεμιτή και σύννομη επεξεργασία, συλλογή για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και μη υποβολή σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασυμβίβαστο προς τους σκοπούς αυτούς, καταλληλότητα, συνάφεια και περιορισμός της επεξεργασίας αυτών σε ό,τι είναι αναγκαίο για τους σκοπούς αυτής, ακρίβεια και επικαιροποίηση των δεδομένων και πρόβλεψη υποχρέωσης, σε περίπτωση ανακρίβειας, διαγραφής ή διόρθωσης αυτών και διατήρησης σε μορφή που επιτρέπει ταυτοποίηση του υποκειμένου των δεδομένων για διάστημα και εγγύηση της ασφάλειάς τους).

Με την παράγραφο 8, κατά παραπομπή στα ισχύοντα σε επίπεδο ΕΕ, διασφαλίζεται το δικαίωμα προστασίας

των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το δικαίωμα στη μη διακριτική μεταχείριση, δεδομένου ότι απαγορεύεται ρητά να λαμβάνονται αποφάσεις με δυσμενείς συνέπειες, για συγκεκριμένα πρόσωπα ή που θίγουν σοβαρά τα πρόσωπα αυτά, όπως η άρνηση εισόδου στους πολίτες της Ένωσης και στα μέλη των οικογενειών τους, οι οποίοι έχουν δικαίωμα να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών-μελών.

Παράλληλα, ρυθμίζεται η σχέση των συνεπειών των αξιολογήσεων επιβατών σε πτήσεις μεταξύ της Ελλάδος και άλλων κρατών-μελών, με την υπαγωγή στις προβλέψεις του κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα αυτής (κώδικας συνόρων Σένγκεν), ώστε οι συνέπειες αυτές να είναι σύμφωνες με τις προβλέψεις του κώδικα αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ PNR

Άρθρο 9

Αρμόδιες αρχές

(Άρθρο 7 της Οδηγίας)

Με το άρθρο 9 καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές της χώρας που μπορούν να ζητούν ή να λαμβάνουν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών από την ΜΣΕ, καθώς και ο σκοπός για τον οποίο μπορούν να τα ζητούν-λαμβάνουν, η υποχρέωση κοινοποίησης καταλόγου των αρχών αυτών, ως και κάθε σχετικής τροποποίησής του, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η δυνατότητα δευτερογενούς επεξεργασίας των δεδομένων PNR και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας τους, υπό προϋποθέσεις, από τις αρμόδιες αρχές και η απαγόρευση λήψης απόφασης που έχει δυσμενείς νομικές συνέπειες για συγκεκριμένο πρόσωπο ή που το θίγει σημαντικά, με μόνο κριτήριο το αποτέλεσμα της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων PNR.

Στην παράγραφο 1 προσδιορίζονται περιοριστικά, με γνώμονα το ειδικότερο αντικείμενο της αποστολής τους και τις αρμοδιότητές τους στην πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, με βάση τις αρχές τις αναγκαιότητας και αναλογικότητας, ως προς την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής τους, ως αρμόδιες αρχές να ζητούν ή να λαμβάνουν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών από την ΜΣΕ, οι υπηρεσίες των αρχών επιβολής του νόμου, η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, οι εισαγγελικές και δικαστικές αρχές και η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης. Με άλλα λόγια εξειδικεύονται οι αρχές επιβολής του νόμου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση α΄ του άρθρου 2 του π.δ. 135/2013, με το οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Απόφαση - Πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ. Πρόκειται για την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, το Πυροσβεστικό Σώμα, το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και τις Τελωνειακές Αρχές, που έχουν δηλωθεί από τη χώρα μας στη Γενική Γραμματεία του Συμβού-

λίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγχρόνως προβλέπεται ότι, αρχή επιβολής του νόμου νοείται και κάθε άλλη αρχή στην οποία ανατίθεται ο εντοπισμός, η πρόληψη και η διερεύνηση αξιόποινων πράξεων, όπως αυτές προσδιορίζονται στην περίπτωση ε΄ του άρθρου 2 του π.δ. 135/2013, προκειμένου να καλυφθούν περιπτώσεις ειδικότερης αρμοδιότητας έρευνας και δίωξης.

Με τις παραπάνω ρυθμίσεις προσδιορίζονται οι αρμόδιες αρχές, σε συνάρτηση με τις προβλέψεις της Οδηγίας (ιδίως άρθρα 9 και 11) και με το π.δ. 135/2013. Κατά αυτόν τον τρόπο ορίζονται ως αρμόδιες αρχές για τις ανάγκες του παρόντος νόμου, εκείνες που σύμφωνα με το ως άνω προεδρικό διάταγμα έχουν δικαίωμα να ανταλλάσσουν πληροφορίες και στοιχεία κατά τη διερεύνηση ενός εγκλήματος ή κατά την επιχείρηση συλλογής πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με το έγκλημα αυτό.

Στην παράγραφο 2 καθορίζεται ότι το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικαιροποιημένο κατάλογο των αρμοδίων αρχών, προκειμένου αυτός να τηρείται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και να διευκολύνεται με τον τρόπο αυτό η συνεργασία των ΜΣΕ ή των αρμοδίων εθνικών αρχών.

Στην παράγραφο 3 ρυθμίζεται η δυνατότητα των αρμοδίων αρχών του παρόντος νόμου να επεξεργάζονται περαιτέρω τα δεδομένα PNR, καθώς και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, που λαμβάνουν από τη ΜΣΕ, αποκλειστικά και μόνο για ανάλογους με την αρχική επεξεργασία, συγκεκριμένους σκοπούς πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης ή δίωξης τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων. Με αυτή τη ρύθμιση καλύπτονται περιπτώσεις που η περαιτέρω δευτερογενής επεξεργασία είναι αναγκαία και αναλογική για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη άλλων τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων, από την αρχική επεξεργασία ή τη συσχέτιση ή διασύνδεση με δεδομένα ή στοιχεία που ανακλύπουν μεταγενέστερα, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω του χαρακτήρα των δεδομένων PNR και των χρήσεών τους, είναι πρόσφορα για περαιτέρω ανάλυση και χρήση, είτε στο στάδιο της συλλογής πληροφοριών είτε στο στάδιο διερεύνησης εγκλημάτων. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές, μετά το πέρας της παραπάνω επεξεργασίας, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση άλλων εγκλημάτων αρμοδιότητάς τους, να χρησιμοποιούν, να λαμβάνουν υπόψη ή να επεξεργάζονται περαιτέρω τα παραπάνω στοιχεία.

Η παράγραφος 4 απαγορεύει ρητά στις αρμόδιες αρχές τη λήψη οποιασδήποτε αυτοματοποιημένης ατομικής απόφασης, δηλαδή απόφασης που να έχει δυσμενείς νομικές συνέπειες για συγκεκριμένο πρόσωπο ή να το θίγει σημαντικά, με μοναδικό κριτήριο το αποτέλεσμα της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των δεδομένων PNR, αξιώνοντας έτσι από τις αρμόδιες αρχές τον επιπλέον έλεγχο μεμονωμένα με μη αυτοματοποιημένα μέσα, προκειμένου να αποφεύγονται ανακριβή αποτελέσματα. Σε κάθε περίπτωση, για τη λήψη τέτοιας απόφασης από τις αρμόδιες αρχές προβλέπεται ρητά ότι, δεν λαμβάνονται υπόψη ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (έννοια μνημονευόμενη στο άρθρο

10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, ΕΕ L119 της 4.5.2016, σελ. 109), ρητά αναφερόμενες στη διάταξη του σχεδίου νόμου.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις Αερομεταφορέων όσον αφορά τις διαβιβάσεις δεδομένων
(Άρθρο 8 της Οδηγίας)

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει τα επιμέρους ζητήματα της υποχρέωσης των αερομεταφορέων να διαβιβάζουν δεδομένα PNR στη ΜΣΕ. Συγκεκριμένα, ρυθμίζονται, σε συμφωνία με τις διατάξεις της Οδηγίας και της Εκτελεστικής Απόφασης της Επιτροπής (ΕΕ) 2017/759 (ΕΕ L 113 της 29.4.2017 σελ. 48-51), τα ακόλουθα ζητήματα: ποια δεδομένα από αυτά που απαριθμούνται στο άρθρο 4 υποχρεούνται να διαβιβάζουν οι αερομεταφορείς, με ποια μέθοδο («προώθησης»), σε ποια μορφή (μορφότυπο δεδομένων και κοινό πρωτόκολλο), σε ποιο χρονικό σημείο της διαδικασίας προετοιμασίας της πτήσης.

Στην παράγραφο 2 θεσμοθετείται υποχρέωση των αερομεταφορέων να διαβιβάζουν με την ίδια μέθοδο, όπως επί δεδομένων PNR, στην ΜΣΕ τυχόν εκ των προτέρων συλλεχθέντα, αλλά μη διατηρούμενα στην ίδια τεχνική μορφή, δεδομένα API.

Στην παράγραφο 3 ορίζονται ειδικά τα χρονικά περιθώρια στα οποία με ηλεκτρονικά μέσα οι αερομεταφορείς διαβιβάζουν τα δεδομένα PNR, είτε πριν τον προγραμματισμένο χρόνο αναχώρησης της πτήσης, είτε μετά το κλείσιμο αυτής. Εξαιρέση στα περιθώρια αυτά προβλέπεται στην παράγραφο 5, όπου θεσμοθετείται η διαβίβαση και σε άλλες χρονικές στιγμές, εφόσον συντρέχουν οι αναφερόμενες σε αυτή εξαιρετικές περιστάσεις.

Επίσης, ορίζονται (παρ. 4) δύο (2) περιπτώσεις κατά τις οποίες ένας αερομεταφορέας εξαιρείται από την υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων PNR με τους συγκεκριμένους μορφότυπους και τα συγκεκριμένα κοινά πρωτόκολλα, ήτοι η περίπτωση τεχνικής βλάβης στα ηλεκτρονικά μέσα –με ευθύνη απόδειξης του αερομεταφορέα– και η περίπτωση αερομεταφορέα που εκτελεί πτήσεις χωρίς συγκεκριμένο και δημοσιευμένο πρόγραμμα και δεν διαθέτει την αναγκαία υποδομή υποστήριξης συγκεκριμένων μορφότυπων (βλ. πτήσεις αεροταξί).

Άρθρο 11

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών-μελών
(Άρθρο 9 της Οδηγίας)

Κατά το άρθρο αυτό, η ΜΣΕ (βλ. αντίστοιχα το άρθρο 9 παρ. 1 της Οδηγίας) διαβιβάζει, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 8, στις ΜΣΕ των άλλων κρατών-μελών το συντομότερο δυνατό όλα τα συναφή και αναγκαία δεδομένα PNR (ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους) προσώπων που έχουν ταυτοποιηθεί μέσω αντιπαραβολής των δεδομένων PNR με υπάρχουσες βάσεις δεδομένων, σχετικές με τους σκοπούς της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών πράξεων και σοβαρών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων των βάσεων δεδομένων για

πρόσωπα ή αντικείμενα που αναζητούνται ή για τα οποία υπάρχει σχετική καταχώριση.

Στην παράγραφο 2 ρυθμίζεται η περίπτωση, όπου η ΜΣΕ με αίτησή της μπορεί να ζητήσει από τη ΜΣΕ άλλου κράτους-μέλους δεδομένα PNR, εφόσον αυτά δεν έχουν ακόμα αποπροσωποποιηθεί μέσω κάλυψης δεδομένων (παράγραφος 2 του άρθρου 14), καθώς και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας που πιθανόν έχει πραγματοποιηθεί σε αυτά (περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 8). Τις πληροφορίες που λαμβάνει η ΜΣΕ τις διαβιβάζει στις αρχές του άρθρου 9 με συγκεκριμένη διαδικασία, ενώ σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη παρέχεται η δυνατότητα η αίτηση να αφορά δεδομένα PNR και άλλων χρονικών στιγμών (πλην εκείνων του άρθρου 10 παράγραφος 3), εφόσον συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις και για προβλεπόμενους στη διάταξη σκοπούς. Η αντίστροφη διαδικασία με την οποία χορηγούνται στοιχεία από την ΜΣΕ σε ΜΣΕ άλλων κρατών-μελών, προβλέπεται υπό αντίστοιχους όρους στην παράγραφο 3.

Η απευθείας διαβίβαση δεδομένων PNR στις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους-μέλους επιτρέπεται, κατά την παράγραφο 4, μόνο όταν απαιτείται σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και υπό τις προϋποθέσεις που θεσπίζονται στην παράγραφο 3. Αντίστοιχα, οι αρμόδιες Εθνικές Αρχές του άρθρου 9, μπορούν απευθείας να ζητούν δεδομένα PNR από τις ΜΣΕ άλλων κρατών-μελών σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, σύμφωνα με την παράγραφο 5 και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτή.

Σε κάθε περίπτωση που ζητούνται, είτε από την εθνική ΜΣΕ ή τις Αρμόδιες Αρχές του άρθρου 9, δεδομένα PNR από άλλα κράτη-μέλη οι σχετικές αιτήσεις πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες. Η αιτιολόγηση θεμελιώνεται σε οποιοδήποτε μεμονωμένο στοιχείο δεδομένων ή σε συνδυασμό τέτοιων στοιχείων, που κρίνονται απαραίτητα σε μια συγκεκριμένη υπόθεση πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης ή δίωξης, τρομοκρατικών ή σοβαρών εγκλημάτων. Αντίστοιχα, για να διαβιβάσει η ΜΣΕ δεδομένα PNR σε άλλα κράτη-μέλη πρέπει η αίτηση αυτών να πληροί τις ίδιες προϋποθέσεις.

Στην περίπτωση που τα δεδομένα PNR έχουν αποπροσωποποιηθεί μέσω κάλυψης (σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 14), η ΜΣΕ γνωστοποιεί τα πλήρη δεδομένα μόνον εφόσον εκτιμάται εύλογα ότι είναι αναγκαίο για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων και εξουσιοδοτηθεί από Δικαστική Αρχή ή Εισαγγελική Αρχή (παράγραφος 7).

Τέλος, κατά την παρ. 8 η ανταλλαγή πληροφοριών γίνεται αμελλητί, με τη χρήση των υφιστάμενων διαύλων συνεργασίας και σε γλώσσα που χρησιμοποιείται για το δίαυλο αυτό και αφορά στις χρονικές στιγμές της παραγράφου 3 του άρθρου 10. Στις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, η ανταλλαγή πληροφοριών διεξάγεται μέσω του σημείου επαφής που ορίζεται για τον σκοπό αυτό από τη ΜΣΕ. Τα στοιχεία του σημείου επαφής και οποιαδήποτε αλλαγή σε αυτά γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επι-

τροπή.

Άρθρο 12

Προϋποθέσεις πρόσβασης της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol) σε δεδομένα PNR (Άρθρο 10 της Οδηγίας)

Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol), εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της και για την εκτέλεση των καθηκόντων της, μπορεί να ζητήσει δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας αυτών από την ΜΣΕ. Η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τα δεδομένα PNR μεταξύ της ΜΣΕ και της Europol θα πραγματοποιείται μέσω της ασφαλούς εφαρμογής ανταλλαγής πληροφοριών (SIENA) της Europol, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 794/2016 (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σελ. 53-114). Η γλώσσα που χρησιμοποιείται στην αίτηση και κατά την ανταλλαγή πληροφοριών είναι εκείνη που χρησιμοποιείται για το δίαυλο SIENA.

Η ως άνω ανταλλαγή πληροφοριών μπορεί να πραγματοποιηθεί κατόπιν πλήρους αιτιολογημένης ηλεκτρονικής αίτησης της Europol στη ΜΣΕ, μέσω της Εθνικής Μονάδας Europol της Διεύθυνσης Διεθνούς Αστυνομικής Συνεργασίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας. Η ανταλλαγή αυτή πραγματοποιείται με σκοπό την υποστήριξη και την ενίσχυση της δράσης των κρατών-μελών για την πρόληψη, ανίχνευση ή διερεύνηση ενός συγκεκριμένου τρομοκρατικού ή σοβαρού εγκλήματος, εφόσον το συγκεκριμένο έγκλημα εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Europol. Η αίτηση πρέπει να περιέχει τους λόγους για τους οποίους η Europol θεωρεί ότι η διαβίβαση δεδομένων PNR ή των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας δεδομένων PNR συμβάλει σημαντικά στην πρόληψη, ανίχνευση ή διερεύνηση της σχετικής αξιόποινης πράξης.

Άρθρο 13

Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες (Άρθρα 11 της Οδηγίας)

Με το άρθρο 13 του σχεδίου νόμου αποτυπώνονται στην εθνική μας νομοθεσία οι προβλέψεις του άρθρου της Οδηγίας και ρυθμίζεται η διαβίβαση δεδομένων PNR και του αποτελέσματος αυτών που αποθηκεύτηκαν από τη ΜΣΕ, σε τρίτες χώρες, καθόσον η ανταλλαγή με τις ΜΣΕ ή τις Αρμόδιες Αρχές άλλων κρατών-μελών ρυθμίζεται στα άρθρα 11 και 12 του σχεδίου αντίστοιχα. Αναλυτικότερα, στην παράγραφο 1 προβλέπεται η διαβίβαση μόνο για συγκεκριμένη περίπτωση και όχι γενικά και εφόσον συντρέχουν σωρευτικά συγκεκριμένες ρητά προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

Επί της πρώτης εκ των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 επισημαίνεται ότι αυτή αφορά στη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 13 της απόφασης - πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 350 της 30.12.2008, σελ. 60-71) ή των αντίστοιχων εθνικών διατάξεων που ισχύουν για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της

αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Η επιλογή αυτή γίνεται διότι μέχρι σήμερα η εθνική μας νομοθεσία δεν έχει προσαρμοστεί με την προαναφερθείσα απόφαση - πλαίσιο, ενώ από την 6η Μαΐου 2018 αυτή θα αντικατασταθεί από την Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 (ΕΕL 119 της 4.5.2016, σελ.89-131) για την οποία βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ενσωμάτωσης. Μετά την ενσωμάτωση της Οδηγίας θα υφίστανται σχετικές διατάξεις στην εθνική νομοθεσία και δεν θα συντρέχει ανάγκη εφαρμογής του άρθρου 13 της απόφασης - πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ, το οποίο σε μεγάλο βαθμό κατά περιεχόμενο αντιστοιχεί στο άρθρο 11 της Οδηγίας που ενσωματώνεται με το παρόν άρθρο του σχεδίου νόμου. Για τους ίδιους λόγους γίνεται παραπομπή στο συγκεκριμένο άρθρο της απόφασης - πλαίσιο και στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 του σχεδίου.

Περαιτέρω στην παράγραφο 2 ρυθμίζεται η διαβίβαση δεδομένων PNR σε τρίτη χώρα χωρίς την έγκριση του κράτους-μέλους από το οποίο ελήφθησαν τα εν λόγω δεδομένα, ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της εξαιρετικής αυτής διαβίβασης η οποία διενεργείται κατά παρέκκλιση του άρθρου 13 παρ. 2 της απόφασης - πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ. Σε κάθε περίπτωση απαραίτητη είναι η ενημέρωση του αρμοδίου για την παροχή έγκρισης κράτους-μέλους, το οποίο διατηρεί το δικαίωμα διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχου της διαβίβασης.

Στις παραγράφους 3 και 4 προβλέπεται ότι οι διαβιβάσεις σε τρίτες χώρες πρέπει να γίνεται με την τήρηση των διατάξεων του σχεδίου και μόνο όταν διασφαλίζεται ότι ο σκοπός της χρήσης τους από τους παραλήπτες συνάδει με αυτές. Σε κάθε περίπτωση η Αρμόδια Αρχή που διαβιβάζει δεδομένα σε τρίτη χώρα, ενημερώνει σχετικά τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων της ΜΣΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 14 Περίοδος διατήρησης και αποπροσωποποίηση των δεδομένων (Άρθρο 12 της Οδηγίας)

Με το άρθρο αυτό, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 12 της Οδηγίας, θεσπίζεται μέγιστη χρονική περίοδος πέντε (5) ετών, μέχρι τη λήξη της οποίας η ΜΣΕ μπορεί να διατηρεί τα δεδομένα PNR που διαβιβάζουν σε αυτή οι αερομεταφορείς (περίοδος διατήρησης) και μετά την πάροδο της οποίας, τα δεδομένα καταστρέφονται, εκτός αν έχουν διαβιβαστεί σε Αρμόδια Αρχή στο πλαίσιο έρευνας. Διευκρινίζεται ότι μετά την πάροδο εξαμήνου από τη διαβίβαση στη ΜΣΕ τα δεδομένα αποπροσωποποιούνται, με την κάλυψη συγκεκριμένων στοιχείων και μπορούν να αποκατασταθούν ονομαστικά υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Η διάρκεια της περιόδου διατήρησης των δεδομένων PNR καθορίστηκε από τον Ευρωπαϊκό νομοθέτη, καθώςον κρίθηκε ότι είναι αναγκαία και ανάλογη προς τους σκοπούς της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίω-

ξης τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, αφού τα δεδομένα PNR είναι απαραίτητα να διατηρούνται για αρκετό χρονικό διάστημα, λόγω του χαρακτήρα και των χρήσεών τους, ώστε να μπορούν να αναλυθούν και να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο ερευνών (σημείο 25 προοιμίου Οδηγίας). Μάλιστα, θεωρείται ότι η διάρκεια αυτή καθορίζει και το εύρος του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας, το οποίο πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο περιορισμένο (σημείο 37 προοιμίου Οδηγίας).

Μετά την αρχική περίοδο διατήρησης (εξάμηνο από τη διαβίβαση), τα δεδομένα PNR, καθίστανται ανώνυμα με την απόκρυψη στοιχείων τους, προκειμένου να αποφεύγεται η δυσανάλογη χρήση τους. Η πρόσβαση στα πλήρη δεδομένα PNR που εξασφαλίζει την άμεση ταυτοποίηση του υποκειμένου των δεδομένων, επιτρέπεται μόνον υπό πολύ αυστηρούς και περιοριστικούς όρους, μετά την πάροδο της αρχικής αυτής περιόδου, προκειμένου να διασφαλίζεται το υψηλότερο επίπεδο προστασίας των δεδομένων.

Συγκεκριμένα, στην παράγραφο 1 ορίζεται ως περίοδος διατήρησης των δεδομένων στη βάση της ΜΣΕ η πενταετία από τη διαβίβασή τους, ωστόσο, έξι (6) μήνες μετά από τη διαβίβαση προβλέπεται αποπροσωποποίηση των δεδομένων (παράγραφος 2). Η αποπροσωποποίηση γίνεται με την κάλυψη όλων των ρητά μνημονευόμενων στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού στοιχείων, τα οποία χρησιμεύουν στην άμεση ταυτοποίηση του επιβάτη.

Στην παράγραφο 3 ρυθμίζεται η άρση της αποπροσωποποίησης και η αποκατάσταση των δεδομένων στην πλήρη αρχική τους μορφή, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις και εγκριθεί αυτή από την κατά περίπτωση Αρμόδια Δικαστική/Εισαγγελική Αρχή.

Στην παράγραφο 4 ρυθμίζεται η κατ' εξαίρεση διατήρηση δεδομένων PNR, μετά την πενταετία, συγκεκριμένης υπόθεσης, μόνο για την περίπτωση που αυτά διαβιβάστηκαν και χρησιμοποιούνται από Αρμόδια Αρχή στο πλαίσιο έρευνας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή.

Τέλος, στην παράγραφο 5 καθορίζονται τα χρονικά διαστήματα διατήρησης από τη ΜΣΕ των αποτελεσμάτων επεξεργασίας των δεδομένων PNR είτε για προς ενημέρωση των αρμοδίων αρχών είτε προς αποφυγή μελλοντικών ανακριβών αποτελεσμάτων.

Άρθρο 15 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Άρθρο 13 της Οδηγίας)

Με τις προβλέψεις του άρθρου αυτού εξασφαλίζεται, μέσω της εφαρμογής υψηλών προτύπων σύμφωνων με τις προβλέψεις ευρωπαϊκών Συνθηκών (βλ. Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Σύμβαση για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα (αριθ. 108) και Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών), υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων που έχει καθοριστική σημασία για την αποτελεσματική συνεργασία των Δικαστικών Αρχών σε ποινικές υποθέσεις και την αστυνομική συνεργασία. Ειδικότε-

ρα, το άρθρο αυτό θεσπίζει τα δικαιώματα των επιβατών (πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής και περιορισμού, αποζημίωσης και δικαστικής προστασίας), τα δεδομένα των οποίων αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στο πλαίσιο του παρόντος νόμου και προβλέπει την απόλυτη απαγόρευση επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στην παράγραφο 1 ρυθμίζονται νομοθετικά τα δικαιώματα του επιβάτη - υποκειμένου δεδομένων PNR, ενώ στην παράγραφο 2 θεσπίζεται η υποχρέωση της ΜΣΕ να εφαρμόζει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα και διαδικασίες, προκειμένου να διασφαλιστεί ο απόρρητος χαρακτήρας της επεξεργασίας και το απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας.

Στην παράγραφο 3 προβλέπεται ρητά ότι οι προβλεπόμενες υποχρεώσεις από άλλες διατάξεις, οι οποίες βαρύνουν τους αερομεταφορείς κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εξακολουθούν να ισχύουν.

Στην παράγραφο 4 κατοχυρώνεται η απόλυτη απαγόρευση της επεξεργασίας δεδομένων PNR που εμπεριέχουν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και αποκαλύπτουν συγκεκριμένα στοιχεία, ρητά προβλεπόμενα στη διάταξη και θεσπίζεται η υποχρέωση άμεσης διαγραφής αυτών από τη ΜΣΕ, σε περίπτωση τέτοιας παραλαβής.

Στην παράγραφο 5 προβλέπεται υποχρέωση της ΜΣΕ να διατηρεί τεκμηρίωση όλων των συστημάτων και διαδικασιών επεξεργασίας που τελούν υπό την ευθύνη της και καθορίζονται τα ελάχιστα στοιχεία αυτής, ενώ ταυτόχρονα καθιερώνεται η υποχρέωση της ΜΣΕ να καθιστά αυτή διαθέσιμη στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Στην παράγραφ 6 καθιερώνεται υποχρέωση της ΜΣΕ να διατηρεί για πέντε (5) έτη, τουλάχιστον αρχεία για κάθε πράξη που αφορά τη συλλογή, αναζήτηση, άρση της αποπροσωποποίησης, κοινοποίηση και διαγραφή δεδομένων PNR. Επίσης καθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνουν τα αρχεία αυτά, οι σκοποί για τους οποίους χρησιμοποιούνται, καθώς και η κατόπιν αιτήματός της παροχή πρόσβασης στα αρχεία αυτά στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Τέλος, στην παράγραφο 7 καθιερώνεται η υποχρέωση της ΜΣΕ να γνωστοποιεί, χωρίς καθυστέρηση, στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και στο υποκείμενο των δεδομένων, κάθε παραβίαση των προσωπικών δεδομένων που ενέχει σοβαρό κίνδυνο για την προστασία τους ή θίγει την ιδιωτικότητα του υποκειμένου.

Άρθρο 16 Κυρώσεις (Άρθρο 14 της Οδηγίας)

Με το άρθρο αυτό θεσπίζονται συγκεκριμένες κυρώσεις με σκοπό την απαρέγκλιτη εφαρμογή και τήρηση των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας με την οποία ενσωματώνεται η Οδηγία ΕΕ 2016/681. Η επιλογή των συγκεκριμένων κυρώσεων βασίζεται:

- α) στις αρχές της αποτελεσματικότητας, αναλογικότητας και αποτροπής,
- β) στις Κατευθυντήριες Οδηγίες του Διεθνούς Οργανισμού ICAO (Doc 9944, Guidelines on PNR Data)
- γ) στην εμπειρία επιβολής κυρώσεων σε αερομεταφο-

ρείς σε θέματα πεδίου «Διευκολύνσεων» σε εφαρμογή σχετικών ενωσιακών διατάξεων (όπως Schengen acquis).

Αναλυτικά, θεσπίζονται κυρώσεις μόνο σε βάρος των αερομεταφορέων, δεδομένου ότι το πεδίο εφαρμογής κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο αφορά αποκλειστικά σε αυτούς. Οι κυρώσεις επιβάλλονται μόνο για τις περιπτώσεις μη διαβίβασης ή μη σύμφωνης με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 11 και 18 διαβίβασης των δεδομένων PNR από τους αερομεταφορείς στη ΜΣΕ, διότι ο έλεγχος ορθότητας των δεδομένων PNR, με την εξαίρεση των API, αφορά σε μη αντικειμενικά ελέγξιμα δεδομένα (βλ. σχετικά και ICAODoc 9944, σημείο 2.16.1, σελ. 2-7).

Με το άρθρο αυτό θεσπίζονται διοικητικές κυρώσεις υπό τη μορφή διοικητικού – χρηματικού προστίμου, καθόσον λόγω της προσωπικής ποινικής ευθύνης, σύμφωνα με το Σύνταγμα, δεν είναι ευχερής η επιβολή ποινικών κυρώσεων σε νομικά πρόσωπα (μορφή υπό την οποία εμφανίζονται οι αερομεταφορείς). Το ύψος των κυρώσεων είναι αντίστοιχο με εκείνου των κυρώσεων στην περίπτωση ευθύνης αερομεταφορέων για τη μη ορθή εφαρμογή διατάξεων κεκτημένου Schengen (παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 4251/2014, όπως ισχύει σε εφαρμογή της Οδηγίας 2001/51/ΕΚ), το οποίο είναι αποδεκτό από την Επιτροπή Αξιολόγησης Schengen. Λαμβάνοντας υπόψη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του τομέα των αερομεταφορών ως αγοράς, αλλά και τον αντίκτυπο της μη ασφαλούς λειτουργίας αυτού στη δημόσια ζωή, παρέχεται στην παράγραφο 2 η δυνατότητα, με κοινή απόφαση των συναρμοδίων Υπουργών, να αναπροσαρμόζεται το ύψος των κυρώσεων, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες.

Αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων ορίζεται η Αεροπορική Αρχή, όπως αυτή ορίζεται στο παρόν σχέδιο νόμου, λόγω της ύπαρξης περιφερειακών κλιμακίων σε όλους τους ελληνικούς αερολιμένες και καθιερωμένων διαδικασιών επιβολής και είσπραξης οικονομικών προστίμων.

Άρθρο 17 Εποπτική Αρχή (Άρθρο 15της Οδηγίας)

Με το άρθρο αυτό, όπως απαιτεί το άρθρο 15 της Οδηγίας, ορίζεται ως Εθνική Εποπτική Αρχή, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και ρυθμίζονται οι αρμοδιότητές της και οι εξουσίες της σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων PNR δυνάμει του παρόντος νόμου.

Η Εθνική Εποπτική Αρχή, κατά το πρότυπο της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ είναι υπεύθυνη για την παροχή συμβουλών και τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου, για κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που γίνεται σύμφωνα με αυτόν και εργάζεται για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με την επεξεργασία αυτή (παράγραφος 1).

Στην παράγραφο 2 περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητές της σχετικά με την αποστολή που η προηγούμενη παράγραφος της αναθέτει, οι οποίες συνίστανται είτε στο χειρισμό και την έρευνα καταγγελιών από το υποκείμενο των δεδομένων και την ενημέρωση αυτού για το αποτέλεσμα της είτε στον έλεγχο της νομιμότητας της επε-

ξεργασίας δια της διεξαγωγής ερευνών και ελέγχων (αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας).

Τέλος, στην παράγραφο 3 προβλέπεται η υποχρέωση της Εποπτικής Αρχής για παροχή συμβουλών, κατόπιν αιτήματος, στο υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων του, τα οποία προβλέπονται στις διατάξεις του νόμου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Κοινά πρωτόκολλα και υποστηριζόμενοι
μορφότυποι δεδομένων

[Άρθρο 16 της Οδηγίας και άρθρο 1 και Παράρτημα
της υπ' αριθ. 2017/759 Εκτελεστικής Απόφασης
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
(EEL 113 της 29/04/2017, σελ.48-51)]

Με το άρθρο αυτό εναρμονίζεται το σχέδιο νόμου, τόσο με τις προβλέψεις του άρθρου 16 της Οδηγίας όσο και με τις προβλέψεις της υπ' αριθ. 2017/759 Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EEL 113 της 29/04/2017, σελ.48-51), για την οποία επίσης υφίσταται υποχρέωση λήψης μέτρων μεταφοράς στην εθνική νομοθεσία.

Ειδικότερα, με το άρθρο αυτό καθορίζονται ο τρόπος και τα χρησιμοποιούμενα από τους αερομεταφορείς μέσα για τη διαβίβαση στη ΜΣΕ δεδομένων PNR, αλλά και δεδομένων API, εκ των προτέρων και χωριστά συλλεγόντων, σε όλες τις περιπτώσεις και για όλους τους αερομεταφορείς, ώστε να διασφαλίζεται το επιθυμητό επίπεδο ασφάλειας και η πλήρης συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία δεδομένων.

Στην παράγραφο 1 αποτυπώνεται ο γενικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο όλες οι διαβιβάσεις δεδομένων στη ΜΣΕ γίνονται ηλεκτρονικά με τρόπο που παρέχει τις κατάλληλες εγγυήσεις ασφάλειας και ορθότητας της επεξεργασίας. Κατ' εξαίρεση, η διαβίβαση γίνεται με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, μόνο σε περίπτωση τεχνικής βλάβης και υπό την προϋπόθεση τήρησης των ρητά αναφερόμενων στη διάταξη προϋποθέσεων.

Στην παράγραφο 2 καθιερώνεται η υποχρέωση των αερομεταφορέων να χρησιμοποιούν κατά τη διαβίβαση στη ΜΣΕ ένα από τους μορφότυπους δεδομένων και τα πρωτόκολλα διαβίβασης που απαριθμούνται στο παράρτημα της παραγράφου 5 και το οποίο καθορίστηκε με την προαναφερθείσα Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο συγκεκριμένο μάλιστα παράρτημα περιλαμβάνεται ειδικός μορφότυπος για τη διαβίβαση δεδομένων API που διαβιβάστηκαν χωριστά από τα δεδομένα PNR για την ίδια πτήση.

Στην παράγραφο 3 θεσπίζεται εξαίρεση από τους κανόνες των δυο πρώτων παραγράφων, ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε αερομεταφορείς που δεν εκτελούν πτήσεις εντός και εκτός ΕΕ, σύμφωνα με συγκεκριμένο και δημοσιευμένο πρόγραμμα και δεν διαθέτουν την αναγκαία υποδομή για να υποστηρίξουν τους μορφότυπους δεδομένων και τα πρωτόκολλα διαβίβασης, να διαβιβάζουν με ασφαλή τρόπο τα δεδομένα στη ΜΣΕ.

Στην παράγραφο 4 κατοχυρώνεται ο κανόνας ότι τα πρωτόκολλα διαβίβασης είναι κοινά για όλες τις διαβιβάσεις, ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλειά τους, ενώ και ο μορφότυπος των δεδομένων πρέπει να είναι ένας από

τους υποστηριζόμενους, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα είναι αναγνώσιμα από όλους τους ενδιαφερόμενους. Στην ίδια παράγραφο θεσπίζεται η υποχρέωση των αερομεταφορέων να γνωστοποιούν στη ΜΣΕ το κοινό πρωτόκολλο και το μορφότυπο δεδομένων που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν για τις διαβιβάσεις τους, από τα προβλεπόμενα στο παράρτημα, αλλά και η υποχρέωση της ΜΣΕ να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την υποστήριξη των κοινών πρωτοκόλλων και μορφοτύπων δεδομένων.

Τέλος, στην παράγραφο 5 προβλέπεται ότι προσαρτάται το παράρτημα που περιλαμβάνεται στην υπ' αριθμ. 2017/759 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο σχέδιο νόμου και ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού.

Άρθρο 19 Έναρξη ισχύος

Με το άρθρο 19 καθορίζεται η έναρξη της ισχύος του σχεδίου νόμου και περιέχεται ρήτρα για τη δημοσίευση και την εκτέλεσή του.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2018

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Όλ. Γεροβασίλη	Μιχ. Καλογήρου
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Φ.- Φ. Κουβέλης
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Χρ. Σπίρτζης	Γ. Χουλιάρáκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ	
ΑΡΘΡΑ ΟΔΗΓΙΑΣ	ΑΡΘΡΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ
Άρθρο 1	Άρθρο 2
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 3	Άρθρο 3
Άρθρο 4	Άρθρο 6
Άρθρο 5	Άρθρο 7
Άρθρο 6	Άρθρο 8
Άρθρο 6 παρ.7	Άρθρο 7
Άρθρο 7	Άρθρο 9
Άρθρο 8	Άρθρο 10
Άρθρο 9	Άρθρο 11
Άρθρο 10	Άρθρο 12
Άρθρο 11	Άρθρο 13
Άρθρο 12	Άρθρο 14
Άρθρο 13	Άρθρο 15
Άρθρο 14	Άρθρο 16
Άρθρο 15	Άρθρο 17
Άρθρο 16 και εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2017/759 (ΕΕ L 113 της 29/04/2017, σελ.48-51)	Άρθρο 18
Άρθρα 17-19,21-22	Δεν απαιτείται λήψη μέτρων ενσωμάτωσης
Άρθρα 20 παρ.1	Άρθρο 6 παρ.3
Παράρτημα Ι	Άρθρο 5
Άρθρο 3 περ.9 και Παράρτημα ΙΙ	Άρθρο 4

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Υποχρεώσεις αερομεταφορέων σχετικά με τα αρχεία επιβατών - προσαρμογή της νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 1

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η προσαρμογή της νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119).

Άρθρο 2**Πεδίο εφαρμογής**

(Άρθρα 1 και 2 παράγραφοι 1 και 2 της Οδηγίας)

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στη διαβίβαση από τους αερομεταφορείς των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR-passenger name record) πτήσεων εντός ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), οι οποίες προσγειώνονται σε, ή απογειώνονται από, ελληνικό έδαφος, καθώς και στην επεξεργασία, στη συλλογή, στη χρήση και διατήρηση, αλλά και στην ανταλλαγή των δεδομένων αυτών, με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη. Η επεξεργασία των δεδομένων PNR που συλλέγονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, γίνεται μόνο για το σκοπό της πρόληψης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 8.

Άρθρο 3**Ορισμοί**

(Άρθρο 3 της Οδηγίας)

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) «αερομεταφορέας»: επιχείρηση αερομεταφορών με ισχύουσα άδεια εκμετάλλευσης ή ισοδύναμο της τελευταίας που επιτρέπει την αεροπορική μεταφορά επιβατών,

β) «Αεροπορική Αρχή»: η Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του άρθρου 1 του ν. 4427/2016,

γ) «αποπροσωποποίηση μέσω κάλυψης των δεδομένων»: η διαδικασία με την οποία ορισμένα στοιχεία των δεδομένων, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν στην άμεση ταυτοποίηση του υποκειμένου, καθίστανται μη ορατά στους χρήστες,

δ) «επιβάτης»: κάθε πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των μετεπιβιβαζομένων (transfer) και διερχομένων (transit) προσώπων μιας πτήσης, που μεταφέρεται ή πρόκειται να μεταφερθεί με αεροσκάφος με τη συγκατάθεση του αερομεταφορέα, η οποία εκφράζεται με την καταχώριση του επιβάτη στον κατάλογο επιβατών. Στην έννοια του επιβάτη δεν περιλαμβάνονται τα μέλη του πληρώματος της πτήσης που εκτελεί το αεροσκάφος,

ε) «Ονομαστικό Αρχείο Επιβάτη» ή «Passenger Name Record» (PNR): ταξιδιωτικός φάκελος κάθε επιβάτη, ο οποίος περιλαμβάνει τις απαραίτητες για την επεξεργασία και τον έλεγχο των κρατήσεων πληροφορίες από τους αερομεταφορείς που πραγματοποιούν την κράτηση ή συμμετέχουν στη μεταφορά για κάθε ταξίδι για το οποίο γίνεται κράτηση από το ίδιο το άτομο ή για λογαριασμό του, ανεξάρτητα από το αν ο φάκελος περιλαμβάνεται σε συστήματα κράτησης ή συστήματα ελέγχου αναχωρήσεων που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο επιβατών, πριν επιβιβασθούν στο αεροπλάνο ή ισοδύναμα συστήματα με τις ίδιες λειτουργίες,

στ) «μέθοδος προώθησης» («push method»): η μέθοδος με την οποία οι αερομεταφορείς διαβιβάζουν δεδομένα PNR του άρθρου 5 στη βάση δεδομένων της Μονάδας Στοιχείων Επιβατών,

ζ) «πτήση εκτός της ΕΕ»: κάθε τακτική ή μη τακτική πτήση εκτελούμενη από αερομεταφορέα που αναχωρεί από τρίτη χώρα και προβλέπεται να προσγειωθεί στο έδαφος κράτους-μέλους ή αναχωρεί από το έδαφος κράτους-μέλους και προβλέπεται να προσγειωθεί σε τρίτη χώρα, συμπεριλαμβανομένων, σε αμφότερες τις περιπτώσεις πτήσεων με τυχόν ενδιάμεσες στάσεις στο έδαφος κρατών-μελών ή τρίτων χωρών,

η) «πτήση εντός της ΕΕ»: κάθε τακτική ή μη τακτική πτήση εκτελούμενη από αερομεταφορέα, η οποία αναχωρεί από το έδαφος κράτους-μέλους και προβλέπεται να προσγειωθεί στο έδαφος ενός ή περισσότερων από τα λοιπά κράτη-μέλη, χωρίς ενδιάμεσες στάσεις στο έδαφος τρίτης χώρας,

θ) «σοβαρά εγκλήματα»: οι αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 4, οι οποίες τιμωρούνται, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους-μέλους, με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφάλειας διάρκειας τουλάχιστον τριών (3) ετών,

ι) «συστήματα κράτησης»: το εσωτερικό σύστημα του αερομεταφορέα, στο οποίο συγκεντρώνονται δεδομένα PNR για τη διεκπεραίωση των κρατήσεων,

ια) «τρομοκρατικά εγκλήματα»: οι αξιόποινες πράξεις, όπως αυτές ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 187Α ΠΚ (άρθρα 1 έως 4 της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ),

ιβ) «δεδομένα API» (Advance Passenger Information): τα στοιχεία επιβατών που συλλέγονται από τους αερομεταφορείς και διαβιβάζονται στις αρμόδιες εθνικές αρχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 53/2008 (Α΄ 84),

ιγ) «περίοδος»: το χρονικό διάστημα είτε μεταξύ της τελευταίας Κυριακής του Μαρτίου και του τελευταίου Σαββάτου του Οκτωβρίου (θερινή περίοδος) είτε μεταξύ της τελευταίας Κυριακής του Οκτωβρίου και του τελευταίου Σαββάτου του Μαρτίου (χειμερινή περίοδος) κάθε έτους,

ιδ) «Μονάδα Στοιχείων Επιβατών»: η Υπηρεσία του άρθρου 6.

Άρθρο 4

**Σοβαρά εγκλήματα
(Παράρτημα II της Οδηγίας)**

Ως σοβαρά εγκλήματα κατά την έννοια της περίπτωσης θ΄ του άρθρου 3, νοούνται οι εξής αξιόποινες πρά-

Ξεις, οι οποίες τιμωρούνται, σύμφωνα είτε με τους ελληνικούς ποινικούς νόμους, όταν τη χορήγηση δεδομένων αιτείται η ελληνική Μονάδα Στοιχείων Επιβατών ή οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 9, είτε με το δίκαιο του κράτους-μέλους που αιτείται τη χορήγηση δεδομένων PNR, με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφάλειας, το ανώτατο όριο των οποίων είναι τουλάχιστον τρία (3) έτη:

- α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,
- β) εμπορία ανθρώπων και σωματεμπορία,
- γ) προσβολές κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής ανηλίκων, πορνογραφία ή πορνογραφικές παραστάσεις ανηλίκων,
- δ) παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών,
- ε) παράνομη εμπορία και διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και εκρηκτικών,
- στ) δωροληψία ή δωροδοκία πολιτικών αξιωματούχων, υπαλλήλων και δικαστικών λειτουργιών,
- ζ) απάτη σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου και των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- η) νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- θ) εγκλήματα σχετικά με το νόμισμα, συμπεριλαμβανομένου του ευρώ,
- ι) ηλεκτρονικό έγκλημα και έγκλημα στον κυβερνοχώρο,
- ια) εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου του παράνομου εμπορίου απειλούμενων ζωικών ειδών και του παράνομου εμπορίου απειλούμενων φυτικών ειδών και φυτικών ποικιλιών,
- ιβ) διευκόλυνση της παράνομης εισόδου και διαμονής στην ελληνική επικράτεια υπηκόων τρίτων χωρών ή εξόδου από αυτή ή της παράνομης μεταφοράς τους,
- ιγ) ανθρωποκτονία με πρόθεση και βαριά σωματική βλάβη,
- ιδ) παράνομο εμπόριο ανθρώπινων οργάνων και ιστών,
- ιε) απαγωγή, παράνομη κατακράτηση και περιαγωγή σε ομηρία,
- ιστ) οργανωμένη και ένοπλη ληστεία,
- ιζ) παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, περιλαμβανομένων αρχαιοτήτων και έργων τέχνης,
- ιη) παράνομη απομίμηση και πειρατεία προϊόντων,
- ιθ) πλαστογραφία δημόσιων εγγράφων και διακίνηση πλαστών δημόσιων εγγράφων,
- κ) λαθρεμπόριο ορμονικών ουσιών και άλλων αυξητικών παραγόντων,
- κα) λαθρεμπόριο πυρηνικών και ραδιενεργών ουσιών,
- κβ) βιασμός,
- κγ) εγκλήματα που υπάγονται στη δικαιοδοσία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου,
- κδ) αεροπειρατεία και πειρατεία,
- κε) δολιοφθορά,
- κστ) εμπορία κλεμμένων οχημάτων,
- κζ) βιομηχανική κατασκοπεία.

Άρθρο 5 Δεδομένα PNR (Παράρτημα Ι της Οδηγίας)

Τα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR), στο μέτρο που έχουν συλλεχθεί από τους αερομεταφορείς, περιλαμβάνουν τα εξής δεδομένα:

- α) κωδικό ανεύρεσης φακέλου PNR,
- β) ημερομηνία κράτησης/έκδοσης εισιτηρίου,
- γ) προβλεπόμενη/ες ημερομηνία/ες ταξιδιού,
- δ) ονόματα,
- ε) διεύθυνση και στοιχεία επικοινωνίας (αριθμός τηλεφώνου, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου),
- στ) όλα τα στοιχεία πληρωμής, στα οποία περιλαμβάνεται και η διεύθυνση χρέωσης,
- ζ) πλήρες δρομολόγιο για το συγκεκριμένο φάκελο PNR,
- η) πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα τακτικού επιβάτη,
- θ) ταξιδιωτικό πρακτορείο / ταξιδιωτικός πράκτορας,
- ι) ταξιδιωτικό ιστορικό του επιβάτη, συμπεριλαμβανομένων των επιβεβαιώσεων κράτησης, του ελέγχου εισιτηρίων, πληροφοριών σχετικά με τη μη εμφάνιση του επιβάτη ή με την αγορά εισιτηρίου την τελευταία στιγμή, χωρίς κράτηση,
- ια) διαχωρισμένες/κατανεμημένες πληροφορίες PNR,
- ιβ) γενικές πληροφορίες που περιλαμβάνουν όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες για ασυνόδευτους ανηλίκους κάτω των δεκαοχτώ (18) ετών, όπως όνομα και φύλο του ανηλίκου, ηλικία, γλώσσα ή γλώσσες που ομιλεί, ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας κηδεμόνα κατά την αναχώρηση και σχέση με τον ανήλικο, ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας κηδεμόνα κατά την άφιξη και σχέση με τον ανήλικο, καθώς και τις διαθέσιμες πληροφορίες για τον πράκτορα αναχώρησης και άφιξης,
- ιγ) πληροφορίες σχετικά με την έκδοση των εισιτηρίων, που περιλαμβάνουν τον αριθμό εισιτηρίου, την ημερομηνία έκδοσης, τα εισιτήρια απλής μετάβασης και τα πεδία αυτόματης αναγραφής ναύλου (Automated Ticket Fare Quote),
- ιδ) αριθμό θέσης και άλλες πληροφορίες για τη θέση,
- ιε) πληροφορίες για τη χρήση κοινού κωδικού,
- ιστ) όλες τις πληροφορίες για τις αποσκευές,
- ιζ) αριθμό και άλλα ονόματα ταξιδιωτών του φακέλου PNR,
- ιη) τυχόν εκ των προτέρων συλλεχθέντα δεδομένα για τους επιβάτες (δεδομένα API), μεταξύ άλλων, είδος εγγράφου, αριθμός εγγράφου, χώρα έκδοσης, ημερομηνία λήξεως ισχύος του εγγράφου ταυτότητας, ιθαγένεια, επώνυμο, όνομα, φύλο, ημερομηνία γέννησης, αεροπορική εταιρεία, αριθμός πτήσης, ημερομηνία αναχώρησης, κηρομηνία άφιξης, αερολιμένας αναχώρησης, αερολιμένας άφιξης, ώρα αναχώρησης και ώρα άφιξης,
- ιθ) ιστορικό όλων των μεταβολών των δεδομένων PNR, που απαριθμούνται στις περιπτώσεις α' έως ιη'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ

Άρθρο 6 Μονάδα Στοιχείων Επιβατών (Άρθρα 4 και 20 της Οδηγίας)

1. Στη Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών της Ελληνικής Αστυνομίας συνιστάται Τμήμα με τον τίτλο «Μονάδα Στοιχείων Επιβατών» (ΜΣΕ), με σκοπό την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων. Η αρμοδιότητα

της ΜΣΕ εκτείνεται σε όλη τη χώρα. Το Τμήμα του προηγούμενου εδαφίου ορίζεται ως η εθνική Μονάδα Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ).

2. Η ΜΣΕ είναι αρμόδια για:

α) τη συλλογή δεδομένων PNR από τους αερομεταφορείς, την αποθήκευση, την επεξεργασία και τη διαβίβαση τους ή του αποτελέσματος της επεξεργασίας τους στις αρμόδιες αρχές του άρθρου 9, καθώς και για τη διαβίβαση σε αυτές, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 8, των πληροφοριών που λαμβάνονται από τις αντίστοιχες ΜΣΕ των άλλων κρατών-μελών,

β) την ανταλλαγή τόσο των δεδομένων PNR όσο και του αποτελέσματος της επεξεργασίας τους με τις ΜΣΕ άλλων κρατών-μελών και με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol), σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 αντίστοιχα.

3. Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη παρέχει κάθε χρόνο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στατιστικά στοιχεία για τα δεδομένα PNR, τα οποία δεν περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Τα στατιστικά στοιχεία περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

α) το συνολικό αριθμό επιβατών για τους οποίους συλλέχθηκαν και ανταλλάχθηκαν δεδομένα PNR,

β) τον αριθμό των επιβατών που ταυτοποιήθηκαν για περαιτέρω έλεγχο.

4. Η ΜΣΕ στελεχώνεται από αστυνομικό προσωπικό. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να αποσπάται στη ΜΣΕ προσωπικό των αρμόδιων αρχών της παραγράφου 1 του άρθρου 9, με εξαίρεση τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές. Στο προσωπικό που αποσπάται στη ΜΣΕ εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 27 του π.δ. 178/2014 (Α' 281), όπως εφαρμόζεται και για το αστυνομικό προσωπικό της. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και, αν το διάταγμα ρυθμίζει και θέματα προσωπικού άλλων Υπουργείων και με πρόταση των συναρμόδιων Υπουργών, εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες και καθορίζονται τα μέσα λειτουργίας της ΜΣΕ, καθώς και τα προσόντα, οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα του προσωπικού της και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με το προεδρικό διάταγμα του προηγούμενου εδαφίου και για τα θέματα που ορίζονται στο εδάφιο αυτό μπορεί να τροποποιούνται οι ισχύουσες διατάξεις (καθώς και οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν τη ΜΣΕ).

5. Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για οποιαδήποτε τροποποίηση της λειτουργίας της ΜΣΕ.

Άρθρο 7

Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων στη ΜΣΕ (Άρθρα 5 και 6 παρ. 7 της Οδηγίας)

1. Η ΜΣΕ ορίζει μέλος του προσωπικού της με αποκλειστική απασχόληση, ως υπεύθυνο προστασίας δεδομένων για την εποπτεία της επεξεργασίας δεδομένων PNR και την υλοποίηση των σχετικών διασφαλίσεων. Η επιλογή του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων γίνεται με κριτήριο τα επαγγελματικά του προσόντα και, ιδίως,

τις ειδικές του γνώσεις στον τομέα της προστασίας δεδομένων.

2. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Επιπλέον, έχει πρόσβαση σε όλα δεδομένα που επεξεργάζεται η ΜΣΕ και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, επιλαμβάνεται όλων των ζητημάτων, τα οποία σχετίζονται με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν δικαίωμα επικοινωνίας με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, ως ενιαίο σημείο επαφής για τη ΜΣΕ, σχετικά με όλα τα ζητήματα που συνδέονται με την επεξεργασία των οικείων δεδομένων PNR, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία.

4. Η ΜΣΕ ενημερώνει, αμέσως, την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για το όνομα, την ιδιότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων και για κάθε τροποποίηση σχετικά με τα στοιχεία αυτά.

5. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων ενεργεί ως σημείο επικοινωνίας με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και συνεργάζεται με αυτή για κάθε θέμα που σχετίζεται με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Αν ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων θεωρεί ότι η επεξεργασία οποιωνδήποτε δεδομένων δεν ήταν νόμιμη, μπορεί να παραπέμψει το θέμα στην Αρχή της Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Άρθρο 8

Επεξεργασία των δεδομένων PNR (Άρθρο 6 της Οδηγίας)

1. Η ΜΣΕ συλλέγει τα δεδομένα PNR, που διαβιβάζονται από τους αερομεταφορείς, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10. Αν τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν από τους αερομεταφορείς περιλαμβάνουν και άλλα δεδομένα, πλην εκείνων του άρθρου 5, η ΜΣΕ τα διαγράφει αμέσως και μόνιμα μετά την παραλαβή τους.

2. Η ΜΣΕ επεξεργάζεται τα δεδομένα PNR μόνο για τους ακόλουθους σκοπούς:

α) αξιολόγηση των επιβατών, πριν από την προγραμματιζόμενη άφιξή τους στη Χώρα ή την αναχώρηση από αυτήν, προκειμένου να ταυτοποιηθούν τα πρόσωπα που πρέπει να εξεταστούν λεπτομερέστερα από τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 9 και, εφόσον απαιτείται, από την Ευρώπη, σύμφωνα με το άρθρο 12, επειδή ενδέχεται να εμπλέκονται σε τρομοκρατικό ή σοβαρό έγκλημα,

β) απάντηση, κατά περίπτωση, σε μία δεόντως αιτιολογημένη αίτηση που βασίζεται σε επαρκείς λόγους και απευθύνεται στη ΜΣΕ από τις αρμόδιες αρχές, για τη χορήγηση και την επεξεργασία δεδομένων PNR, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, προς το σκοπό της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων και γνωστοποίηση στις αρμόδιες αρχές ή, κατά περίπτωση, στην Ευρώπη των αποτελεσμάτων αυτής της επεξεργασίας

γ) ανάλυση των δεδομένων PNR με σκοπό την επικαιροποίηση ή τη δημιουργία νέων κριτηρίων που θα χρησιμοποιούνται στις αξιολογήσεις που διενεργούνται, σύμ-

φωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 3, με σκοπό την ταυτοποίηση κάθε προσώπου, δυνάμενου να εμπλέκεται σε τρομοκρατικό ή σοβαρό έγκλημα.

3. Κατά τη διεξαγωγή της αξιολόγησης της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, η ΜΣΕ μπορεί:

α) να αντιπαραβάλει τα δεδομένα PNR με βάσεις δεδομένων, σχετικές με τους σκοπούς της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών πράξεων και σοβαρών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων των βάσεων δεδομένων για πρόσωπα ή αντικείμενα που αναζητούνται ή για τα οποία υπάρχει σχετική καταχώριση, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, το ενωσιακό δίκαιο και την ελληνική νομοθεσία που ισχύει για τέτοιες βάσεις δεδομένων, ή

β) να επεξεργαστεί τα δεδομένα PNR, σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια.

4. Κάθε αξιολόγηση των επιβατών, πριν από την προγραμματισμένη άφιξή τους στη Χώρα ή την αναχώρηση από αυτήν, σύμφωνα με τα προκαθορισμένα κριτήρια της περίπτωσης β' της παραγράφου 3, πραγματοποιείται χωρίς διακρίσεις. Τα προκαθορισμένα κριτήρια είναι στοχοθετημένα, αναλογικά και ειδικά. Τα εν λόγω κριτήρια καθορίζονται από τη ΜΣΕ, σε συνεργασία με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, και επανεξετάζονται, τακτικά, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 9 και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Τα κριτήρια δεν βασίζονται στη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην κατάσταση της υγείας, στη σεξουαλική ζωή ή στο σεξουαλικό προσανατολισμό ενός ατόμου.

5. Κάθε θετικό αποτέλεσμα, που προκύπτει από αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων PNR, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 2, ελέγχεται μεμονωμένα με μη αυτοματοποιημένα μέσα για να εξακριβωθεί αν είναι απαραίτητη η παρέμβαση της αρμόδιας αρχής του άρθρου 9.

6. Η ΜΣΕ διαβιβάζει τα δεδομένα PNR των προσώπων που έχουν ταυτοποιηθεί, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2, ή τα αποτελέσματα επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, για περαιτέρω εξέταση στις αρμόδιες αρχές του άρθρου 9. Η ΜΣΕ διαβιβάζει τα δεδομένα αυτά μόνο κατά περίπτωση και όταν έχει γίνει αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων PNR, έπειτα από μεμονωμένη επανεξέταση με μη αυτοματοποιημένα μέσα.

7. Η διατήρηση, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων PNR από τη ΜΣΕ πραγματοποιείται αποκλειστικά σε ασφαλή χώρο της ΜΣΕ.

8. Οι συνέπειες των προβλεπομένων στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 αξιολογήσεων των επιβατών δεν θίγουν το δικαίωμα εισόδου στην ελληνική επικράτεια προσώπων που απολαύουν του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 106/2007 (Α' 135), με το οποίο μεταφέρθηκε η Οδηγία 2004/38/ΕΚ. Οι συνέπειες των αξιολογήσεων σε σχέση με πτήσεις εντός της ΕΕ μεταξύ Ελλάδας και άλλων κρατών-μελών, στα οποία εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΕ) 399/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου (ΕΕ L 77) πρέπει να συνάδουν με τον εν λόγω Κανονισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ PNR**

Άρθρο 9 **Αρμόδιες αρχές** **(Άρθρο 7 της Οδηγίας)**

1. Οι αρμόδιες αρχές, για να ζητούν ή να λαμβάνουν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών από τη ΜΣΕ, προκειμένου να εξετάζουν περαιτέρω τις πληροφορίες αυτές ή να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών ή σοβαρών εγκλημάτων, ορίζονται οι εισαγγελικές και οι δικαστικές αρχές, οι αρχές της περίπτωσης α' του άρθρου 2 του π.δ.135/2013 (απόφαση πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ), η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών και η Αρχή Καταπολέμησης και Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

2. Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη κοινοποιεί τον κατάλογο των αρχών της παραγράφου 1 και κάθε τροποποίησή του στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3. Τα δεδομένα PNR και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, που λαμβάνονται από τη ΜΣΕ, μπορεί να υποστούν περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες αρχές της παραγράφου 1 μόνο για τους συγκεκριμένους σκοπούς της πρόληψης, της ανίχνευσης, της διερεύνησης ή της δίωξης τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων. Μετά το πέρας της επεξεργασίας του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση άλλων εγκλημάτων που εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, οι αρχές της παραγράφου 1 μπορούν να χρησιμοποιούν, να λαμβάνουν υπόψη ή και να επεξεργάζονται περαιτέρω τα παραπάνω στοιχεία.

4. Οι αρχές της παραγράφου 1 δεν λαμβάνουν ποτέ απόφαση που έχει δυσμενείς νομικές συνέπειες για συγκεκριμένο πρόσωπο ή το θίγει σημαντικά με μόνο κριτήριο το αποτέλεσμα της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων PNR. Σε κάθε περίπτωση, για τη λήψη τέτοιας απόφασης δεν λαμβάνεται υπόψη η φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, η κατάσταση της υγείας και η σεξουαλική ζωή ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός του ατόμου.

Άρθρο 10 **Υποχρεώσεις των αερομεταφορέων όσον αφορά** **τις διαβιβάσεις δεδομένων** **(Άρθρο 8 της Οδηγίας)**

1. Οι αερομεταφορείς που πραγματοποιούν πτήσεις που προσγειώνονται στη χώρα ή απογειώνονται από αυτήν, υποχρεούνται να διαβιβάζουν με τη μέθοδο της «προώθησης» τα δεδομένα PNR του άρθρου 5, τα οποία

έχουν ήδη συγκεντρώσει κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών τους, στη βάση δεδομένων της ΜΣΕ. Όταν η πτήση εκτελείται με κοινό κωδικό μεταξύ ενός ή περισσότερων αερομεταφορέων, η υποχρέωση διαβίβασης των δεδομένων PNR όλων των επιβατών της πτήσης βαρύνει τον αερομεταφορέα που εκτελεί την πτήση. Όταν μία πτήση εκτός της ΕΕ περιλαμβάνει μία ή περισσότερες ενδιάμεσες στάσεις στα αεροδρόμια διαφορετικών κρατών-μελών, οι αερομεταφορείς της παραγράφου 1 διαβιβάζουν τα δεδομένα PNR όλων των επιβατών στις ΜΣΕ όλων των ενδιαφερόμενων κρατών-μελών. Το αυτό ισχύει και όταν μια πτήση εντός της ΕΕ περιλαμβάνει μία ή περισσότερες ενδιάμεσες στάσεις στα αεροδρόμια διαφορετικών μελών, αλλά μόνον όσον αφορά κράτη-μέλη τα οποία συλλέγουν δεδομένα PNR από πτήσεις εντός της ΕΕ.

2. Αν οι αερομεταφορείς έχουν συλλέξει εκ των προτέρων δεδομένα για τους επιβάτες (API) που απαριθμούνται στην περίπτωση ιη' του άρθρου 5, αλλά δεν διατηρούν τα δεδομένα αυτά με τα ίδια τεχνικά μέσα όπως για τα άλλα δεδομένα PNR, διαβιβάζουν και τα δεδομένα αυτά στην ΜΣΕ με τη μέθοδο της «προώθησης». Σε περίπτωση διαβίβασης τέτοιων δεδομένων, όλες οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και για τα δεδομένα API.

3. Οι αερομεταφορείς διαβιβάζουν τα δεδομένα PNR με ηλεκτρονικά μέσα, χρησιμοποιώντας τα κοινά πρωτόκολλα μετάδοσης και τους υποστηριζόμενους μορφώτูปους δεδομένων του άρθρου 18, ως εξής:

α) σε χρονικό διάστημα μεταξύ 48 έως 24 ωρών, πριν από τον προγραμματισμένο χρόνο αναχώρησης της πτήσης,

β) αμέσως μετά το κλείσιμο της πτήσης, δηλαδή αφού επιβιβαστούν οι επιβάτες στο αεροσκάφος που ετοιμάζεται να αναχωρήσει και δεν είναι πλέον δυνατή η επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών. Στην περίπτωση αυτή, οι αερομεταφορείς μπορούν να περιορίζονται στην επικαιροποίηση των δεδομένων που διαβιβάστηκαν κατά την περίπτωση α'.

4. Σε περιπτώσεις τεχνικής βλάβης, ή όταν πρόκειται για αερομεταφορείς που δεν εκτελούν πτήσεις εντός ή εκτός ΕΕ με συγκεκριμένο και δημοσιευμένο πρόγραμμα και δεν διαθέτουν την αναγκαία υποδομή για να υποστηρίξουν τους μορφώτูปους δεδομένων και τα πρωτόκολλα διαβίβασης του άρθρου 18, οι ανωτέρω διαβιβάσεις πραγματοποιούνται με κάθε άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο που εξασφαλίζει κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας των δεδομένων.

5. Όταν η πρόσβαση σε δεδομένα PNR είναι αναγκαία για να αντιμετωπιστεί συγκεκριμένη και πραγματική απειλή σχετιζόμενη με τρομοκρατικές πράξεις ή σοβαρά εγκλήματα του άρθρου 4, οι αερομεταφορείς υποχρεούνται να διαβιβάζουν τα δεδομένα PNR και σε άλλες χρονικές στιγμές, μετά από σχετικό αίτημα της ΜΣΕ.

6. Η συλλογή και διαβίβαση στοιχείων από τους αερομεταφορείς προς τη ΜΣΕ που διενεργήθηκε από την 25.5.2018 μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου, θεωρείται νόμιμη για κάθε περαιτέρω συνέπεια.

Άρθρο 11

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών-μελών (Άρθρο 9 της Οδηγίας)

1. Η ΜΣΕ, όταν πρόκειται για πρόσωπα που έχουν ταυτοποιηθεί, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 8, διαβιβάζει όλα τα συναφή και αναγκαία δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους, στις ΜΣΕ των άλλων κρατών-μελών, μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 8. Η ΜΣΕ, όταν λαμβάνει πληροφορίες για πρόσωπα ταυτοποιημένα από ΜΣΕ άλλου κράτους-μέλους, τα διαβιβάζει στις Αρμόδιες Αρχές σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1.

2. α. Η ΜΣΕ μπορεί, αν χρειασθεί, να ζητήσει από ΜΣΕ άλλου κράτους-μέλους να της γνωστοποιήσει δεδομένα PNR που διατηρεί στη βάση δεδομένων της και που δεν έχουν ακόμα αποπροσωποποιηθεί μέσω κάλυψης στοιχείων των δεδομένων δυνάμει του άρθρου 14, καθώς επίσης, αν χρειάζεται, το αποτέλεσμα επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, εάν έχει ήδη γίνει σύμφωνα με το άρθρο 8. Μια τέτοια αίτηση γνωστοποίησης αιτιολογείται δεόντως από τη ΜΣΕ και μπορεί να θεμελιώνεται σε οποιοδήποτε μεμονωμένο στοιχείο δεδομένων ή σε συνδυασμό τέτοιων στοιχείων, ανάλογα με αυτό που η ΜΣΕ κρίνει απαραίτητο σε μια συγκεκριμένη υπόθεση πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης ή δίωξης τρομοκρατικών ή σοβαρών εγκλημάτων.

β. Αν αρμόδια ΜΣΕ άλλου κράτους-μέλους ζητεί από τη ΜΣΕ τη γνωστοποίηση δεδομένων της περίπτωσης α', η ΜΣΕ παρέχει τις ζητούμενες πληροφορίες το συντομότερο δυνατόν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης α'.

γ. Αν τα ζητούμενα δεδομένα έχουν αποπροσωποποιηθεί μέσω κάλυψης σύμφωνα με το άρθρο 14, η ΜΣΕ γνωστοποιεί τα πλήρη δεδομένα μόνον εφόσον εκτιμάται εύλογα ότι είναι αναγκαίο για το σκοπό του άρθρου 2 και μόνον εφόσον εξουσιοδοτηθεί από Αρμόδια Αρχή όπως αναφέρεται στο άρθρο 9.

3. Οι Αρμόδιες Αρχές του άρθρου 9 μπορεί να ζητήσουν απευθείας από τη ΜΣΕ άλλου κράτους-μέλους να τους γνωστοποιήσει δεδομένα PNR που διατηρεί στη βάση δεδομένων της, μόνον όταν απαιτείται σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και υπό τις προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2. Οι αιτήσεις των αρμόδιων αρχών είναι αιτιολογημένες. Αντίγραφο της αιτήσεως αποστέλλεται πάντοτε στη ΜΣΕ. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι Αρμόδιες Αρχές υποβάλλουν τις αιτήσεις τους μέσω της ΜΣΕ.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν η πρόσβαση σε δεδομένα PNR είναι αναγκαία για να αντιμετωπιστεί συγκεκριμένη και πραγματική απειλή που έχει σχέση με τρομοκρατικά ή σοβαρά εγκλήματα, η ΜΣΕ έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τη ΜΣΕ άλλου κράτους-μέλους δεδομένα PNR σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 10. Υπό τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου η ΜΣΕ ζητεί από τον αερομεταφορέα δεδομένα της παραγράφου 5 του άρθρου 10 και τα χορηγεί στη ΜΣΕ άλλου κράτους-μέλους που τα έχει ζητήσει.

5. Η ανταλλαγή πληροφοριών από τη ΜΣΕ και τις Αρμόδιες Αρχές, σύμφωνα με το παρόν άρθρο γίνεται αλληλεκτικά, με τη χρήση των υφιστάμενων διαύλων συνεργασίας μεταξύ των Αρμόδιων Αρχών των κρατών-μελών και σε γλώσσα που χρησιμοποιείται για τον επιλεγόμενο δίαυλο. Στις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, η ανταλλαγή πληροφοριών διεξάγεται μέσω του σημείου επαφής που ορίζεται για το σκοπό αυτόν από τη ΜΣΕ. Τα στοιχεία του σημείου επαφής και οποιαδήποτε αλλαγή σ' αυτά γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 12

Προϋποθέσεις πρόσβασης της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol) σε δεδομένα PNR (Άρθρο 10 της Οδηγίας)

1. Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol), εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της και για την εκτέλεση των καθηκόντων της, μπορεί να ζητήσει δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας αυτών από τη ΜΣΕ. Η ανταλλαγή πληροφοριών διεξάγεται μέσω του ασφαλούς διαύλου επικοινωνίας SIENA και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 794/2016 (ΕΕ L 135 της 24.5.2016). Η γλώσσα, που χρησιμοποιείται στην αίτηση και κατά την ανταλλαγή πληροφοριών, είναι εκείνη που χρησιμοποιείται για τον δίαυλο SIENA.

2. Η ως άνω ανταλλαγή πληροφοριών μπορεί να πραγματοποιηθεί με την υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης στη ΜΣΕ, μέσω της Εθνικής Μονάδας Europol, όταν η διαβίβαση είναι απολύτως απαραίτητη για την υποστήριξη και την ενίσχυση της δράσης των κρατών-μελών για την πρόληψη, ανίχνευση ή διερεύνηση μιας συγκεκριμένης τρομοκρατικής πράξης ή ενός σοβαρού εγκλήματος, εφόσον εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Europol, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 794/2016. Η αίτηση πρέπει να περιέχει τους λόγους για τους οποίους η Europol θεωρεί ότι η διαβίβαση δεδομένων PNR ή των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας δεδομένων PNR συμβάλει σημαντικά στην πρόληψη, ανίχνευση ή διερεύνηση της σχετικής αξιόποινης πράξης.

Άρθρο 13

Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες (Άρθρο 11 της Οδηγίας)

1. Οι Αρμόδιες Αρχές του άρθρου 9 αιτούνται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 8 διαδικασία, μόνο για συγκεκριμένη περίπτωση δεδομένα PNR και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, που έχουν αποθηκευτεί από τη ΜΣΕ, σύμφωνα με το άρθρο 14, προκειμένου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις να τα διαβιβάσουν σε τρίτη χώρα και εφόσον:

α) πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 της απόφασης-πλαίσίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 350 της 30.12.2008) ή των αντίστοιχων εθνικών διατάξεων που ισχύουν για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις,

β) η διαβίβαση είναι απαραίτητη για τους σκοπούς του άρθρου 2,

γ) η τρίτη χώρα συμφωνεί να διαβιβάσει δεδομένα σε άλλη τρίτη χώρα, μόνον εφόσον αυτό είναι απολύτως αναγκαίο για τους σκοπούς του άρθρου 2 και μόνο με τη ρητή έγκριση της αποστέλλουσας Αρχής,

δ) πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 11.

2. Οι διαβιβάσεις δεδομένων PNR, χωρίς προηγούμενη έγκριση του κράτους-μέλους από το οποίο ελήφθησαν, επιτρέπονται, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων [στην παρ. 2 του άρθρου 13 της απόφασης-πλαίσίου 2008/977/ΔΕΥ], σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνον εφόσον:

α) η διαβίβαση των δεδομένων είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση συγκεκριμένης και πραγματικής απειλής, που συνδέεται με τρομοκρατικές πράξεις ή σοβαρά εγκλήματα, εντός ενός κράτους-μέλους ή τρίτης χώρας, και

β) η προηγούμενη έγκριση δεν είναι δυνατόν να ληφθεί εγκαίρως.

Το αρμόδιο για την παροχή της έγκρισης κράτος-μέλος ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση και η διαβίβαση καταγράφεται δεόντως και μπορεί να υποβληθεί σε έλεγχο εκ των υστέρων.

3. Τα δεδομένα PNR διαβιβάζονται στις Αρμόδιες Αρχές των τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και μόνον όταν διασφαλίζεται ότι ο σκοπός της χρήσης τους από τους παραλήπτες συνάδει με τους όρους και τις εγγυήσεις των διατάξεων αυτών.

4. Η Αρμόδια Αρχή, που διαβιβάζει δεδομένα PNR, σύμφωνα με το παρόν άρθρο ενημερώνει κάθε φορά τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων της ΜΣΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 14

Περίοδος διατήρησης και αποπροσωποποίηση των δεδομένων (Άρθρο 12 της Οδηγίας)

1. Η ΜΣΕ διατηρεί τα δεδομένα PNR, που διαβιβάζουν οι αερομεταφορείς, σε βάση δεδομένων που λειτουργεί σε αυτή για περίοδο πέντε (5) ετών μετά τη διαβίβασή τους.

2. Έξι (6) μήνες μετά τη διαβίβαση της παραγράφου 1, τα δεδομένα PNR αποπροσωποποιούνται με την κάλυψη των παρακάτω στοιχείων, που μπορούν να χρησιμεύσουν για την άμεση ταυτοποίηση, του επιβάτη στον οποίο αναφέρονται:

α) το όνομα (ή τα ονόματα), συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων άλλων επιβατών που αναφέρονται στον φάκελο PNR, καθώς και του αριθμού επιβατών που συνταξιδεύουν, οι οποίοι περιλαμβάνονται στον φάκελο PNR,

β) η διεύθυνση και τα στοιχεία επικοινωνίας,

γ) όλα τα στοιχεία πληρωμής, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η διεύθυνση χρέωσης, εφόσον περιλαμβάνουν πληροφορίες που μπορεί να χρησιμεύσουν για την άμεση ταυτοποίηση του επιβάτη στον οποίον αναφέρονται

τα δεδομένα PNR, ή άλλων προσώπων,

δ) πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα τακτικού επιβάτη,

ε) γενικές παρατηρήσεις στο μέτρο που περιλαμβάνουν πληροφορίες που μπορεί να χρησιμεύσουν για την άμεση ταυτοποίηση του επιβάτη στον οποίον αναφέρονται τα δεδομένα PNR,

στ) οποιαδήποτε δεδομένα API που έχουν συλλεχθεί.

3. Μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος της παραγράφου 2, η άρση της αποπροσωποποίησης, μέσω αποκάλυψης του συνόλου των δεδομένων PNR, εγκρίνεται μόνον εφόσον εκτιμάται εύλογα ότι είναι αναγκαία για τους σκοπούς της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 8, έχει ενημερωθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων και έχει εγκριθεί από την κατά περίπτωση αρμόδια Δικαστική ή Εισαγγελική Αρχή.

4. Τα δεδομένα PNR διαγράφονται μόνιμα μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος της παραγράφου 1. Εξαιρούνται τα δεδομένα PNR συγκεκριμένης υπόθεσης, τα οποία έχουν διαβιβαστεί και χρησιμοποιούνται από Αρμόδια Αρχή στο πλαίσιο έρευνας για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων και τα οποία διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που καθορίζουν τις αρμοδιότητές της ή διέπουν τη λειτουργία της.

5. Το αποτέλεσμα της επεξεργασίας, που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 8, διατηρείται από τη ΜΣΕ μόνο για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο, ώστε να ενημερωθούν για την ύπαρξη θετικού αποτελέσματος τόσο οι αρμόδιες αρχές όσο και οι ΜΣΕ των άλλων κρατών-μελών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 11. Αν μετά τη μεμονωμένη επανεξέταση που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 8 με μη αυτοματοποιημένα μέσα, το αποτέλεσμα μιας αυτοματοποιημένης επεξεργασίας αποδειχθεί αρνητικό, αυτό μπορεί να αποθηκευτεί για όσο χρονικό διάστημα δεν έχουν ακόμη διαγραφεί τα σχετικά δεδομένα, σύμφωνα με την παράγραφο 4, προκειμένου να αποφευχθούν στο μέλλον ανακριβή αποτελέσματα από αυτοματοποιημένη επεξεργασία.

Άρθρο 15

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Άρθρο 13 της Οδηγίας)

1. Ο επιβάτης του οποίου τα δεδομένα PNR υπόκεινται σε επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, έχει ως υποκείμενο αυτών, κατά την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα εξής δικαιώματα:

α) πρόσβασης,

β) διόρθωσης,

γ) διαγραφής και περιορισμού, και

δ) αποζημίωσης και δικαστικής προστασίας, για κάθε παραβίαση των διατάξεων που διέπουν την προστασία των προσωπικών του δεδομένων.

2. Η ΜΣΕ εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται ο απόρρητος χαρακτήρας της επεξεργασίας και το κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας σε σχέση με τους κινδύνους που παρουσιάζουν η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων.

3. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγουν την εφαρμογή άλλων υποχρεώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και βαρύνουν τους αερομεταφορείς κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, ιδίως, τις υποχρεώσεις τους να λαμβάνουν τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, ώστε να προστατεύονται η ασφάλεια και η εμπιστευτικότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

4. Η επεξεργασία δεδομένων PNR που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, τη σεξουαλική ζωή ή το σεξουαλικό προσανατολισμό ενός ατόμου απαγορεύεται. Αν παραληφθούν από τη ΜΣΕ δεδομένα PNR που αποκαλύπτουν τέτοιους είδους πληροφορίες, αυτά διαγράφονται αμέσως.

5. Η ΜΣΕ διατηρεί τεκμηρίωση όλων των συστημάτων και διαδικασιών επεξεργασίας που τελούν υπό την ευθύνη της, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας της ΜΣΕ και του προσωπικού της, που έχουν επιφορτιστεί με την επεξεργασία των δεδομένων PNR και τα διαφορετικά επίπεδα άδειας πρόσβασης,

β) τα αιτήματα των Αρμόδιων Αρχών και των ΜΣΕ άλλων κρατών-μελών,

γ) όλες τις αιτήσεις και τις διαβιβάσεις δεδομένων PNR προς τρίτη χώρα.

Η ΜΣΕ καθιστά όλη την τεκμηρίωση διαθέσιμη, κατόπιν αιτήματος, στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

6. Η ΜΣΕ τηρεί για πέντε (5) έτη αρχεία καταγραφής τουλάχιστον για τις ακόλουθες πράξεις επεξεργασίας: συλλογή, αναζήτηση δεδομένων PNR, άρση της αποπροσωποποίησης, κοινοποίηση και διαγραφή. Ειδικότερα, τα αρχεία καταγραφής της αναζήτησης πληροφοριών και της άρσης της αποπροσωποποίησης περιλαμβάνουν: το σκοπό, την ημερομηνία και την ώρα των εν λόγω πράξεων και, εφόσον είναι δυνατό, την ταυτότητα του προσώπου που αναζήτησε πληροφορίες ή κοινοποίησε τα δεδομένα αυτά, καθώς και την ταυτότητα των αποδεκτών των εν λόγω δεδομένων. Τα αρχεία καταγραφής χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για σκοπούς εξακρίβωσης, αυτοελέγχου και κατοχύρωσης της ακεραιότητας και της ασφαλείας των δεδομένων, ή για σκοπούς ελέγχου. Κατόπιν αιτήματος, η ΜΣΕ παρέχει πρόσβαση στα συγκεκριμένα αρχεία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

7. Όταν μια παραβίαση προσωπικών δεδομένων ενδέχεται να ενέχει σοβαρό κίνδυνο για την προστασία των δεδομένων αυτών, ή να θίξει την ιδιωτικότητα του υποκειμένου τους, η ΜΣΕ γνωστοποιεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, την παραβίαση στο υποκείμενο των δεδομένων και στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Άρθρο 16

Κυρώσεις

(Άρθρο 14 της Οδηγίας)

1. Αν ο αερομεταφορέας δεν διαβιβάζει τα δεδομένα PNR στη ΜΣΕ ή δεν τα διαβιβάζει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 10 και 18, με απόφαση του Προί-

σταμένου της Αεροπορικής Αρχής του αερολιμένα, ύστερα από εισήγηση της ΜΣΕ, επιβάλλεται στον αερομεταφορέα χρηματικό πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ανά πτήση. Για κάθε νέα παράβαση, μέσα στην ίδια περίοδο, μπορεί με όμοια απόφαση να επιβληθεί το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου στο διπλάσιο, καθώς και απαγόρευση απογείωσης του αεροσκάφους μέχρι την πληρωμή του προστίμου ή την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής ημεδαπής ή αναγνωρισμένης στην Ελλάδα αλλοδαπής τράπεζας. Η απαγόρευση εκτελείται από την κοινοποίηση της απόφασης στον κυβερνήτη ή στον εκμεταλλευόμενο το αεροσκάφος ή σε νόμιμο αντιπρόσωπό του.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη, ύστερα από εισήγηση της Αεροπορικής Αρχής, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το πρόστιμο της παραγράφου 1. Σε περίπτωση αναπροσαρμογής το ύψος του ανώτατου ορίου του προστίμου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

3. Σε περίπτωση επανειλημμένων παραβάσεων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, μέσα στην ίδια περίοδο, μπορεί, ύστερα από σχετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Αεροπορικής Αρχής του αερολιμένα ή της αρμόδιας διεύθυνσης της κεντρικής υπηρεσίας της Αεροπορικής Αρχής, να επιβάλλονται, με απόφαση του Διοικητή της Αεροπορικής Αρχής, οικονομικές ή άλλης μορφής κυρώσεις, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία.

4. Αν η διαβίβαση των δεδομένων PNR δεν καθίσταται τεχνικά δυνατή λόγω βλάβης, δεν επιβάλλονται κυρώσεις σε βάρος των αερομεταφορέων. Η απόδειξη της συγκεκριμένης αδυναμίας διαβίβασης των δεδομένων PNR βαρύνει τον αερομεταφορέα.

5. Οι αερομεταφορείς που θίγονται μπορούν να ασκήσουν την προσφυγή του άρθρου 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, (ν. 2690/1999, Α' 45) και, σε περίπτωση απόρριψής της, να προσφύγουν στα διοικητικά δικαστήρια. Η προθεσμία και η άσκηση της διοικητικής προσφυγής και των ενδίκων μέσων δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης επιβολής κυρώσεων. Τα πρόστιμα εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και τις σχετικές διαδικασίες της Αεροπορικής Αρχής.

Άρθρο 17 **Εποπτική Αρχή** **(Άρθρο 15 της Οδηγίας)**

1. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι υπεύθυνη για την παροχή συμβουλών και την παρακολούθηση ή την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου για κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται σε αυτόν και μεριμνά για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με την επεξεργασία αυτή.

2. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα:

α) χειρίζεται τις καταγγελίες που υποβάλλονται από κάθε υποκείμενο δεδομένων, ερευνά την υπόθεση και ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων για την πρόοδο και την έκβαση της καταγγελίας μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα,

β) ελέγχει τη νομιμότητα της επεξεργασίας των δεδομένων και διεξάγει έρευνες, επιθεωρήσεις και ελέγχους, είτε αυτεπαγγέλτως είτε βάσει καταγγελίας, σύμφωνα με την περίπτωση α'.

3. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συμβουλεύει, ύστερα από αίτημα, το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' **ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 18

Κοινά πρωτόκολλα και υποστηριζόμενοι μορφότυποι δεδομένων

**[Άρθρο 16 της Οδηγίας και άρθρο 1 και Παράρτημα
της υπ' αριθ. 2017/759 Εκτελεστικής Απόφασης
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ L 113 της 29.4.2017)]**

1. Όλες οι διαβιβάσεις δεδομένων PNR από αερομεταφορείς στη ΜΣΕ για τους σκοπούς του παρόντος νόμου γίνονται ηλεκτρονικά, ώστε να παρέχονται επαρκείς εγγυήσεις όσον αφορά τα μέτρα τεχνικής ασφάλειας και οργάνωσης της επεξεργασίας που πρέπει να διενεργηθεί. Σε περίπτωση τεχνικής βλάβης, τα δεδομένα PNR μπορεί να διαβιβασθούν με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, εφόσον διατηρείται το ίδιο επίπεδο ασφάλειας και υπάρχει πλήρης συμμόρφωση με την ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.

2. Όταν οι αερομεταφορείς διαβιβάζουν στη ΜΣΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, δεδομένα PNR χρησιμοποιούν έναν από τους μορφότυπους δεδομένων και τα πρωτόκολλα διαβίβασης που απαριθμούνται στα σημεία 1 και 2 του Παραρτήματος της παραγράφου 5. Αντίθετα, αν διαβιβάζουν στη ΜΣΕ, χωριστά από τα δεδομένα PNR για την ίδια πτήση, δεδομένα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 10, χρησιμοποιούν το μορφότυπο του σημείου 3 του Παραρτήματος της παραγράφου 5.

3. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2, οι αερομεταφορείς, που δεν εκτελούν πτήσεις εντός και εκτός ΕΕ, σύμφωνα με συγκεκριμένο και δημοσιευμένο πρόγραμμα, και δεν διαθέτουν την αναγκαία υποδομή για να υποστηρίξουν τους μορφότυπους δεδομένων και τα πρωτόκολλα διαβίβασης του παραρτήματος της παραγράφου 5 διαβιβάζουν τα δεδομένα PNR με ηλεκτρονικά μέσα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις, όσον αφορά στα μέτρα τεχνικής ασφάλειας και τα οποία καθορίζονται με διμερή συμφωνία του αερομεταφορέα και της ΜΣΕ.

4. Τα πρωτόκολλα της παραγράφου 2 είναι κοινά για όλες τις διαβιβάσεις, ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλεια των δεδομένων PNR κατά τη διαβίβαση. Τα δεδομένα

PNR διαβιβάζονται με υποστηριζόμενο μορφότυπο δεδομένων, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα ανάγνωσης των δεδομένων από όλους τους ενδιαφερομένους. Όλοι οι αερομεταφορείς είναι υποχρεωμένοι να επιλέγουν και να γνωστοποιούν στη ΜΣΕ το κοινό πρωτόκολλο και τον μορφότυπο δεδομένων που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν για τις διαβιβάσεις τους από τους προ-

βλεπόμενους στα σημεία 1 και 2 του Παραρτήματος της παραγράφου 5. Η ΜΣΕ λαμβάνει τα απαραίτητα τεχνικά μέτρα για να την υποστήριξη των ανωτέρω κοινών πρωτοκόλλων και μορφοτύπων δεδομένων.

5. Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου το Παράρτημα που ακολουθεί:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Μορφότυποι δεδομένων για τη διαβίβαση δεδομένων PNR

—EDIFACT PNRGOV, όπως περιγράφεται στον οδηγό εφαρμογής EDIFACT· δεδομένα PNR που προωθούνται σε κράτη ή άλλες αρχές· μήνυμα PNRGOV έκδοση 11.1 ή μεταγενέστερη

—XML PNRGOV, όπως περιγράφεται στον οδηγό εφαρμογής XML· δεδομένα PNR που προωθούνται σε κράτη μέλη ή άλλες αρχές· μήνυμα PNRGOV έκδοση 13.1 ή μεταγενέστερη.

2. Πρωτόκολλα διαβίβασης για τη διαβίβαση δεδομένων PNR

—IBM MQ

—IATAType B

—Προφίλ AS4 του ebMS 3.0 έκδοση 1.0, πρότυπο OASIS, δημοσιευμένο στις 23 Ιανουαρίου 2013. Εφαρμογή του AS4 σύμφωνα με το προφίλ e-SENS AS4 που έχει αναπτυχθεί από το πιλοτικό έργο μεγάλης κλίμακας e-SENS, τρέχον αναγνωριστικό και έκδοση: «PR — AS4-1.10»

3. Μορφότυποι δεδομένων για τη διαβίβαση των δεδομένων API όταν διαβιβάζονται χωριστά από το μήνυμα PNR

—EDIFACT PAXLST, όπως περιγράφεται στον οδηγό εφαρμογής των WCO/IATA/ICAO για τα μηνύματα κατάστασης επιβατών (PAXLST), έκδοση 2003 ή μεταγενέστερη.

Άρθρο 19 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2018

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Όλ. Γεροβασίλη	Μιχ. Καλογήρου
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Φ.- Φ. Κουβέλης
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Χρ. Σπίρτζης	Γ. Χουλιάρáκης

Αριθμ. 295/1 /2018

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη «Υποχρεώσεις αερομεταφορέων σχετικά με τα αρχεία επιβατών - προσαρμογή της νομοθεσίας στην οδηγία (ΕΕ) 2016/681»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις υποχρεώσεις των αερομεταφορέων όσον αφορά τα αρχεία των επιβατών στο πλαίσιο προσαρμογής με την ενωσιακή νομοθεσία και ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

Ι. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Θεσπίζεται το νομικό πλαίσιο προστασίας των ονομαστικών αρχείων των επιβατών πτήσεων κατά τη χρήση τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες και συγκεκριμένα:

Ι.α. Ορίζεται ο σκοπός των προτεινομένων ρυθμίσεων, σύμφωνα με τις οποίες προσαρμόζεται η νομοθεσία στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) πτήσεων για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρίων εγκλημάτων.

β. Δίδεται η έννοια των όρων που αναφέρονται στις ε-

πιμέρους διατάξεις για την εφαρμογή της εν λόγω Οδηγίας και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής αυτών.

γ. Προσδιορίζονται οι αξιόποινες πράξεις που αποτελούν σοβαρά εγκλήματα κατά την οριζόμενη έννοια, για τα οποία προβλέπεται στερητική της ελευθερίας ποινή, με ανώτατο όριο τουλάχιστον τριών (3) ετών.

δ. Μνημονεύονται τα δεδομένα που περιλαμβάνονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR), τα οποία έχουν συλλεχθεί από τους αερομεταφορείς. (άρθρα 1 - 5)

ΙΙ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Προβλέπονται η ίδρυση και η λειτουργία Εθνικής Μονάδας Στοιχείων Επιβατών και συγκεκριμένα:

2.α. Συνιστάται, στη Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών της Ελληνικής Αστυνομίας, Τμήμα, με τίτλο «Μονάδα Στοιχείων Επιβατών» (ΜΣΕ), το οποίο ορίζεται ως η εθνική Μονάδα Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ).

Σκοπό της συνιστώμενης Μονάδας, η αρμοδιότητα της οποίας εκτείνεται σε όλη τη χώρα, αποτελεί η πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων.

-Εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της εν λόγω Μονάδας [συλλογή δεδομένων PNR από τους αερομεταφορείς και διαβίβαση αυτών ή του αποτελέσματος της επεξεργασίας τους στις μνημονευόμενες αρμόδιες αρχές (ΕΛ.ΑΣ., Ε.Υ.Π., κ.λπ.), καθώς και ανταλλαγή των εν λόγω δεδομένων με τις αντίστοιχες ΜΣΕ των άλλων κρατών - μελών και με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol)].

-Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη παρέχει κάθε χρόνο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στατιστικά στοιχεία για τα δεδομένα PNR. Τα εν λόγω στοιχεία δεν περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, αλλά τον αριθμό των επιβατών για τους οποίους συλλέχθηκαν και ανταλλάχθηκαν δεδομένα PNR, καθώς και εκείνων που ταυτοποιήθηκαν για περαιτέρω έλεγχο.

β. Η ΜΣΕ στελεχώνεται από αστυνομικό προσωπικό και παρέχεται η δυνατότητα απόσπασης, με κοινή υπουργική απόφαση, προσωπικού των μνημονευόμενων αρμοδίων αρχών, στην εν λόγω Μονάδα, με τις οριζόμενες εξαιρέσεις. Το αποσπώμενο προσωπικό διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις αναφορικά με το καθήκον εξεμύθειας αυτού (άρθρο 27 παρ. 7 του π.δ. 178/2014).

- Παρέχεται η εξουσιοδότηση για την εξειδίκευση με προεδρικό διάταγμα, των αρμοδιοτήτων, τον καθορισμό των μέσων λειτουργίας της ΜΣΕ, των προσόντων, των υποχρεώσεων και των καθηκόντων του προσωπικού της και τη ρύθμιση κάθε άλλου σχετικού θέματος.

-Για οποιαδήποτε τροποποίηση της λειτουργίας της ΜΣΕ ενημερώνεται σχετικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το αρμόδιο Υπουργείο. (άρθρο 6)

3.α. Ορίζεται, από τη ΜΣΕ, μέλος του προσωπικού της με αποκλειστική απασχόληση, ως υπεύθυνος προστασίας δεδομένων, για την εποπτεία της επεξεργασίας των δεδομένων PNR και την υλοποίηση των σχετικών διασφαλίσεων.

-Καθορίζεται ο τρόπος επιλογής του εν λόγω υπεύθυνου με βάση τα οριζόμενα κριτήρια (επαγγελματικά προσόντα κ.λπ.), ο οποίος απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ενεργεί δε ως σημείο επικοινωνίας με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και συνεργάζεται μαζί της για κάθε σχετικό θέμα.

β. Προσδιορίζεται η διαδικασία επεξεργασίας των δεδομένων PNR από τη ΜΣΕ, η οποία διενεργείται μόνο για τους μνημονευόμενους σκοπούς (αξιολόγηση των επιβατών πριν από την άφιξη ή την αναχώρηση από τη χώρα, ανάλυση των δεδομένων κ.λπ.).

Περαιτέρω, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι: i) η αξιολόγηση των επιβατών πραγματοποιείται χωρίς διακρίσεις και σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια, ii) κάθε θετικό αποτέλεσμα που προκύπτει από αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων PNR, ελέγχεται μεμονωμένα με αυτοματοποιημένα μέσα και iii) οι συνέπειες των προβλεπόμενων αξιολογήσεων των επιβατών δεν θίγουν το δικαίωμα εισόδου στην ελληνική επικράτεια, προσώπων που απολαύουν του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας (π.δ.106/2007). (άρθρα 7, 8)

III. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Καθορίζεται το πλαίσιο συλλογής και ανταλλαγής δεδομένων PNR και συγκεκριμένα προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Ως αρμόδιες αρχές για να ζητούν ή να λαμβάνουν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών από τη ΜΣΕ, ορίζονται οι Εισαγγελικές και οι Δικαστικές Αρχές, οι υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, των Τελωνειακών Αρχών κ.λπ. (αρχές επιβολής του νόμου κατά την έννοια του άρθρου 2 του π.δ.135/2013), η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών και η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

β. Ο κατάλογος των προαναφερόμενων αρχών κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

γ. Οι ανωτέρω Αρχές επιτρέπεται να προβούν, υπό τις ρητά οριζόμενες προϋποθέσεις, σε περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων PNR και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών που λαμβάνουν από τη ΜΣΕ, απαγορεύεται όμως να λαμβάνουν αποφάσεις που έχουν δυσμενείς νομικές συνέπειες για συγκεκριμένο πρόσωπο ή θίγουν αυτό σημαντικά με μόνο κριτήριο το αποτέλεσμα της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων PNR. (άρθρο 9)

2.α. Οι αερομεταφορείς αναλαμβάνουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις όσον αφορά στη διαβίβαση δεδομένων PNR στη βάση δεδομένων της ΜΣΕ (μέθοδος διαβίβασης, χρήση ηλεκτρονικών μέσων και κοινών πρωτοκόλλων μετάδοσης κ.λπ.).

Ορίζεται ότι, η συλλογή και διαβίβαση στοιχείων από τους αερομεταφορείς προς τη ΜΣΕ, που διενεργήθηκε από 25.5.2018 μέχρι τη θέση σε ισχύ των προτεινόμενων διατάξεων, θεωρείται νόμιμη για κάθε περαιτέρω συνέπεια.

β. Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol), εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της και για την εκτέλεση των καθηκόντων της, μπορεί να ζητήσει δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας αυτών από τη ΜΣΕ, μέσω του ασφαλούς διαύλου επικοινωνίας SIENA και σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

γ. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους μεταξύ των κρα-

τών-μελών της Ε.Ε., καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία διαβίβασης αυτών στις αρμόδιες αρχές των τρίτων χωρών. (άρθρα 10 -13)

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α΄ - Ε΄

Τίθενται οι κανόνες προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο εφαρμογής της μεταφερόμενης Οδηγίας. Μεταξύ άλλων, ορίζονται τα εξής:

1.α. Θεσπίζεται περίοδος διατήρησης και αποπροσωποποίησης των δεδομένων PNR ως ακολούθως:

- Η ΜΣΕ διατηρεί τα δεδομένα PNR που διαβιβάζουν οι αερομεταφορείς στη βάση δεδομένων της, για περίοδο πέντε (5) ετών μετά τη διαβίβασή τους.

- Έξι (6) μήνες μετά την κατά τα ανωτέρω διαβίβαση, τα δεδομένα PNR αποπροσωποποιούνται με την κάλυψη των μνημονευόμενων στοιχείων.

- Τα αποτελέσματα της επεξεργασίας δεδομένων PNR διατηρούνται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

β. Περαιτέρω, προβλέπεται η άρση της αποπροσωποποίησης δεδομένων PNR ή η μόνιμη διαγραφή αυτών σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία και για τους ρητά οριζόμενους σκοπούς.

γ. Προσδιορίζονται τα δικαιώματα των επιβατών των οποίων τα δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία βάσει των διατάξεων του υπό ψήφιση νόμου, (πρόσβαση, διόρθωση, διαγραφή, περιορισμός δεδομένων, αποζημίωση και δικαστική προστασία για κάθε παραβίαση της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων).

δ. Η ΜΣΕ οφείλει να εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται ο απόρρητος χαρακτήρας της επεξεργασίας και το κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας σε σχέση με τους κινδύνους που παρουσιάζουν η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων.

ε. Τίθενται χρονικοί περιορισμοί (πενταετία) ως προς τη διατήρηση από τη ΜΣΕ των αρχείων καταγραφής, τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους μνημονευόμενους σκοπούς. (άρθρα 14, 15)

2.α. Θεσπίζονται κυρώσεις για τους αερομεταφορείς που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διαδικασία διαβίβασης δεδομένων PNR στη ΜΣΕ βάσει των προβλεπόμενων κοινών πρωτοκόλλων και μορφοτύπων.

Συγκεκριμένα, επιβάλλεται στον αερομεταφορέα με απόφαση του Προϊσταμένου της Αεροπορικής Αρχής (Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας / ΑΠΑ) του αερολιμένα, χρηματικό πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ ανά πτήση. Το ύψος του εν λόγω προστίμου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή υπουργική απόφαση, με ανώτατο όριο το ποσό των 30.000 ευρώ).

-Για κάθε νέα παράβαση εντός της ίδιας περιόδου μπορεί, με όμοια απόφαση, να επιβληθεί διπλάσιο πρόστιμο καθώς και απαγόρευση απογείωσης του αεροσκάφους μέχρι την πληρωμή του προστίμου ή την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής ημεδαπής ή αναγνωρισμένης στην Ελλάδα αλλοδαπής τράπεζας.

-Σε περίπτωση επανειλημμένων παραβάσεων μπορεί να επιβάλλονται και άλλης μορφής κυρώσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία.

β. Οι κατά τα ανωτέρω θιγόμενοι αερομεταφορείς μπορούν να ασκήσουν προσφυγή κατά τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και, σε περίπτωση απόρριψής της,

να προσφύγουν στα διοικητικά δικαστήρια.

γ. Τα επιβαλλόμενα πρόστιμα εισπράττονται σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ και τις ειδικότερες σχετικές διαδικασίες της Αεροπορικής Αρχής (ΑΠΑ). (άρθρο 16)

3.α. Η παρακολούθηση και η εποπτεία εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου ανατίθενται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

β. Καθορίζονται τα κοινά πρωτόκολλα και οι μορφότυποι δεδομένων PNR που εφαρμόζουν οι αερομεταφορείς για τη διαβίβαση δεδομένων στη ΜΣΕ, η οποία γίνεται ηλεκτρονικά.

γ. Με το προσαρτώμενο Παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του υπό ψήφιση νόμου, εξειδικεύονται τα προαναφερόμενα Πρωτόκολλα διαβίβασης και οι μορφότυποι δεδομένων.

(άρθρα 17, 18 και Παράρτημα)

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση της Μονάδας Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ) και την επεξεργασία των ονομαστικών αρχείων επιβατών PNR και συγκεκριμένα από:

α) την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων (τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, γραφικά είδη, συντήρηση και επισκευή λοιπού εξοπλισμού κ.λπ.) της ΜΣΕ, η οποία εκτιμάται στο ποσό των 60 χιλ. ευρώ περίπου, (άρθρο 6)

β) την αντιμετώπιση των εξόδων συντήρησης του εμπορικού λογισμικού επεξεργασίας δεδομένων PNR, η οποία εκτιμάται στο ποσό των 200 χιλ. ευρώ.

(άρθρα 8, 12, 13 και 14)

2. Εφάπαξ δαπάνη, ύψους 2,6 εκατ. ευρώ περίπου, από την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για τη λειτουργία της ΜΣΕ (προμήθεια επίπλων, συσκευών θέρμανσης και κλιματισμού, Η/Υ, τηλεπικοινωνιακού, μετεωρολογικού και λοιπού συναφούς ηλεκτρονικού εξοπλισμού κ.λπ.). (άρθρο 8)

3. Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων, από την είσπραξη τυχόν επιβαλλόμενων προστίμων στους φορείς που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διαδικασία διαβίβασης δεδομένων PNR στη ΜΣΕ, βάσει των προβλεπόμενων κοινών πρωτοκόλλων και μορφτύπων.

(άρθρο 16)

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2018

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Υποχρεώσεις αερομεταφορέων σχετικά με τα αρχεία επιβατών - προσαρμογή της νομοθεσίας στην οδηγία (ΕΕ) 2016/681»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου προκαλούνται σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση της Μονάδας Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ) και την επεξεργασία των ονομαστικών αρχείων επιβατών PNR και συγκεκριμένα από:

α) την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων (τηλεπκοι-

νωνιακές υπηρεσίες, γραφικά είδη, συντήρηση και επισκευή λοιπού εξοπλισμού κ.λπ.) της ΜΣΕ, η οποία εκτιμάται στο ποσό των 60 χιλ. ευρώ περίπου, (άρθρο 6)

β) την αντιμετώπιση των εξόδων συντήρησης του εμπορικού λογισμικού επεξεργασίας δεδομένων PNR, η οποία εκτιμάται στο ποσό των 200 χιλ. ευρώ.

(άρθρα 8, 12, 13 και 14)

2. Εφάπαξ δαπάνη, ύψους 2,6 εκατ. ευρώ περίπου, από την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για τη λειτουργία της ΜΣΕ (προμήθεια επίπλων, συσκευών θέρμανσης και κλιματισμού, Η/Υ, τηλεπικοινωνιακού, μετεωρολογικού και λοιπού συναφούς ηλεκτρονικού εξοπλισμού κ.λπ.). (άρθρο 8)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2018

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ευκλ. Τσακαλώτος

Όλ. Γεροβασίλη

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

(Γενικό Υπόδειγμα – Έκδοση 2009)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΥΠΗΡΕΣΙΑ:

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

E-MAIL:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Ονομαστικά αρχεία επιβατών, ίδρυση και λειτουργία Μονάδας Στοιχείων Επιβατών - Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/681 (ΕΕ L 119 της 4/5/2016 σ.132-149).

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Με τον παρόντα νόμο ενσωματώνεται στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119 της 04/05/2016 σ.132-149).

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

Α: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα και η τρομοκρατία, ιδίως στη διεθνή τους μορφή, συνιστούν σοβαρές απειλές κατά της εσωτερικής ασφάλειας της χώρας, καθώς

και της ενωσιακής ασφάλειας. Το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία εγκληματικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αυξάνονται διαρκώς σε πολυπλοκότητα και κλίμακα. Η μεθοδολογία και το μοντέλο δράσης των εγκληματικών οργανώσεων και ομάδων, αλλά ακόμα και των μεμονωμένων δραστών, παρουσιάζουν πολυπλοκότητα, καθώς και ευελιξία και προσαρμογή στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, το οποίο προσδιορίζεται κυρίως από τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και την ευκολία διακίνησης ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών σε ευρεία κλίμακα. Το σύγχρονο έγκλημα εκμεταλλεύεται την πρόοδο στον τομέα των μεταφορών, της τεχνολογίας και των επικοινωνιών, ιδίως των αερομεταφορών και συγκεκριμένα, την διαθεσιμότητα φθηνών αεροπορικών ναύλων και τον αυξανόμενο αριθμό συνδέσεων με πτήσεις, για τη διευκόλυνση της τέλεσης εγκλημάτων, όπως διακίνησης παράνομων αγαθών, υπηρεσιών και εγκληματικών προσώπων, προς, από και εντός της ΕΕ ή ακόμα και την αποφυγή των ποινικών κυρώσεων. Οι ευρωπαϊκές και διεθνείς αερομεταφορές δεν χρησιμοποιούνται μόνο για νόμιμους σκοπούς, αλλά συχνά αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης από διεθνικά εγκληματικά δίκτυα και μεμονωμένα άτομα, μεταξύ άλλων για την παράνομη διακίνηση όπλων και ναρκωτικών, την εμπορία ανθρώπων, τη διακίνηση πλαστών εγγράφων και κεφαλαίων που αποκτήθηκαν από εγκληματικές δραστηριότητες ή ακόμα και τη διεύρυνση, ενίσχυση και διευκόλυνση της δράσης των διεθνικών εγκληματικών δικτύων στις διάφορες χώρες, μέσα από την ανάπτυξη και καλλιέργεια επαφών και τον συντονισμό των εγκληματικών δράσεων. Στο ίδιο περιβάλλον, η διεθνής τρομοκρατία, κυρίως με τη μορφή της θρησκευτικά υποκινούμενης τρομοκρατίας, συνιστά σημαντική απειλή για την ασφάλεια τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι «ξένοι μαχητές» (Foreign Terrorists Fighters) που επιστρέφουν στον ευρωπαϊκό χώρο από πεδία μαχών, διαθέτοντας σημαντική πολεμική εμπειρία, μπορούν να εκμεταλλευτούν τις διεθνείς αερομεταφορές για την ασφαλή επάνοδο τους στην Ευρώπη και τη διάπραξη εγκλημάτων τρομοκρατίας. Οι παραπάνω εγκληματικές δραστηριότητες, είτε εγκληματικών ή τρομοκρατικών οργανώσεων, είτε μεμονωμένων δραστών, στρέφονται ευθέως κατά της κοινωνίας και επιβάλλουν τη συντεταγμένη αντίδραση της πολιτείας, μέσα από τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση πληροφοριών και στοιχείων, που δύνανται να εξαχθούν από τα δεδομένα PNR, προκειμένου οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές ή εισαγγελικές αρχές να διευκολύνονται στην αποστολή τους για την αντιμετώπιση του εγκλήματος και την απονομή δικαιοσύνης.

Τέλος, με το εν λόγω σχέδιο νόμου εκπληρώνονται οι υποχρεώσεις της Χώρας μας που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο και τη συγκεκριμένη Οδηγία. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τα άρθρα 288 παρ. 3, 291 παρ. 1 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 18 παρ. 1 της Οδηγίας, πρέπει η Χώρα μας να λάβει μέτρα για συμμόρφωση της νομοθεσίας με την εν λόγω Οδηγία και το επιδιωκόμενο με αυτή αποτέλεσμα μέχρι 25/05/2018.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Στόχοι της ρύθμισης, όπως αντίστοιχα και της Οδηγίας, είναι η ασφάλεια, η προστασία της ζωής και ασφάλειας των προσώπων και η δημιουργία νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων PNR, όταν τυγχάνουν επεξεργασίας από τις αρμόδιες αρχές για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων. Η αποτελεσματική χρήση δεδομένων PNR, ιδίως μέσω διασταυρούμενων ελέγχων και αντιπαραβολής των δεδομένων PNR με διάφορες βάσεις δεδομένων, δύναται να οδηγήσει σε συσχετίσεις πληροφοριών ή εντοπισμό άλλων ουσιωδών συνδέσεων μεταξύ πληροφοριών που σχετίζονται με πρόσωπα ύποπτα για διάπραξη αξιόποινης πράξης ή συμμετοχή σε αυτή ή τα οποία έχουν καταδικασθεί για τη διάπραξη μιας τέτοιας αξιόποινης πράξης, καθώς και πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις, ότι πρόκειται να διαπράξουν αξιόποινες πράξεις. Η αντιπαραβολή και οι συσχετίσεις ή άλλες ουσιώδεις συνδέσεις είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων και αποβλέπουν στη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων και κατά περίπτωση, στην εξεύρεση συνεργών και την εξάρθρωση εγκληματικών κυκλωμάτων και κατά συνέπεια, στην ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας. Η αξιολόγηση δεδομένων PNR επιτρέπει περαιτέρω την ταυτοποίηση προσώπων για τα οποία δεν υπήρχαν υποψίες εμπλοκής σε τρομοκρατική πράξη ή σοβαρό έγκλημα πριν την αξιολόγηση, και πρέπει κατά συνέπεια να εξετασθούν περαιτέρω από τις αρμόδιες αρχές.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής.

Το σχέδιο νόμου επηρεάζει άμεσα όλους τους αερομεταφορείς που δραστηριοποιούνται τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίοι υποχρεώνονται στη διαβίβαση δεδομένων PNR, που έχουν ήδη συγκεντρώσει κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών τους, στη βάση δεδομένων της ΜΣΕ. Επίσης επηρεάζει άμεσα όλους τους επιβάτες πτήσεων εντός και εκτός της ΕΕ, κατά την έννοια του παρόντος νόμου, των οποίων τα προσωπικά δεδομένα που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) αποτελούν αντικείμενο συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης. Ομοίως, επηρεάζει άμεσα και τα μέλη της ευρύτερης αεροπορικής κοινότητας, όπως τους φορείς επίγεια εξυπηρέτησης που δραστηριοποιούνται σε εθνικό επίπεδο, στο βαθμό που αυτοί παρέχουν υπηρεσίες στους αερομεταφορείς, συνδεδεμένες με το αντικείμενο του θέματος.

Τέλος, το σχέδιο νόμου και τα οριζόμενα σε αυτό επηρεάζουν έμμεσα το σύνολο των πολιτών της Χώρας μας, αλλά και εν γένει των πολιτών της Ευρώπης, ως ενιαίου χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Στην εθνική μας έννομη τάξη υφίσταται μέχρι σήμερα μόνο το π.δ. 53/2008 (Α' 84), με το οποίο προσαρμόστηκε η νομοθεσία μας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/82/ΕΚ του Συμβουλίου της ΕΕ της 29/04/2004 (ΕΕ L 261/24 της 06.08.2004) σχετικά με την υποχρέωση των αερομεταφορέων να κοινοποιούν τα στοιχεία των επιβατών (τα αποκαλούμενα «δεδομένα API»). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, από το 2004 αναλήφθηκαν πρωτοβουλίες για την έκδοση νομικών πράξεων που αφορούν και στα δεδομένα PNR. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τρεις φορές την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την υιοθέτηση κοινής προσέγγισης της ΕΕ για τη χρήση των δεδομένων αυτών με σκοπό την επιβολή του νόμου (25-26/03/2004, 04-05/11/2004, 13/07/2005). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 06/11/2007 κατέθεσε πρόταση Απόφασης-Πλαισίου για την χρήση των καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών (PNR) με σκοπό την επιβολή του νόμου [βλ. EU COM (2007) 654 τελικό της 06/11/2007], η οποία μετά από επιφυλάξεις και τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας δεν έγινε αποδεκτή. Μετά τις τελευταίες εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο η ΕΕ άλλαξε την προσέγγισή της στο συγκεκριμένο ζήτημα και τέθηκε σε ισχύ η Οδηγία 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Το παρόν σχέδιο νόμου ενσωματώνει στην έννομη τάξη την τελευταία Οδηγία, ως εκ τούτου πριν από αυτό δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη για τα δεδομένα PNR στην εθνική νομοθεσία. Άλλωστε, η συγκεκριμένη Οδηγία συνιστά την πρώτη προσπάθεια αντιμετώπισης του ζητήματος μέσω μιας δεσμευτικής νομικής πράξης, σε ενωσιακό επίπεδο και για το λόγο αυτό, εφόσον στη Χώρα μας δεν προβλεπόταν τίποτα σχετικά, δεν είναι δυνατό να εντοπιστεί προηγούμενη προσπάθεια αντιμετώπισης του ζητήματος σε εθνικό επίπεδο.

Τέλος, η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία δεν προσαρμόζεται σε πρότυπο ισχύοντος κανόνα της εθνικής μας νομοθεσίας, επειδή αφενός σε αυτή υφίσταται σχετικός κανόνας μόνο για τα δεδομένα API, αφετέρου πρόκειται για ένα νέο ειδικό σύστημα συγκέντρωσης δεδομένων και για το λόγο αυτό προκρίθηκε η ρύθμισή του αυτοτελώς με ειδικό νόμο.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001 τα κράτη και οι αρμόδιες αρχές τους συνειδητοποίησαν την προσπιθέμενη αξία της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων PNR στην προσπάθεια αντιμετώπισης του σοβαρού εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Έκτοτε συστάθηκαν και λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο Μονάδες Στοιχείων Επιβατών στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Δανία, τις ΗΠΑ και τον Καναδά.

Επίσης ο ΟΑΣΕ έχει υιοθετήσει σχετική Απόφαση στο Συμβούλιο Υπουργών των κρατών μελών (OSCE, MC.DEC/6/16, 09/12/2016).

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Απαιτείται η έκδοση προεδρικού διατάγματος (άρθρο 6 παρ. 4 του σχεδίου νόμου), μετά από πρόταση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και των συναρμοδίων Υπουργών, με το οποίο θα εξειδικεύονται περαιτέρω οι αρμοδιότητες και τα μέσα λειτουργίας της ΜΣΕ, τα προσόντα, οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα του προσωπικού της και κάθε σχετικό θέμα.

Επιπλέον, χωρίς να επηρεάζεται η εφαρμογή της αξιολογούμενης ρύθμισης, αλλά με σκοπό τη διευκόλυνση αυτής και προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εκάστοτε ισχύουσες συνθήκες, παρέχεται σε δύο διατάξεις του σχεδίου νόμου η δυνατότητα έκδοσης κανονιστικών πράξεων (άρθρα 16 παρ. 2 και 6 παρ. 4 του σχεδίου νόμου, αναπροσαρμογή ύψους προστίμων και απόσπαση υπαλλήλων στη ΜΣΕ, αντίστοιχα).

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Το σχέδιο νόμου αφορά τους αερομεταφορείς, δηλαδή τις επιχειρήσεις αερομεταφορών με ισχύουσα άδεια εκμετάλλευσης ή ισοδύναμό της, που επιτρέπει την αεροπορική μεταφορά επιβατών και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή/και σε διεθνές επίπεδο. Δεν προκύπτει αλλαγή στη δομή της αγοράς, δεδομένου ότι έχει καθολική εφαρμογή σε όλους τους αερομεταφορείς.

Επισημαίνεται ότι το σχέδιο νόμου, όπως αντίστοιχα και η Οδηγία λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι οι αερομεταφορείς συλλέγουν και επεξεργάζονται ήδη δεδομένα των

επιβατών για εμπορική τους χρήση, για το λόγο αυτό δεν επιβάλλεται με τις διατάξεις τους καμία υποχρέωση συλλογής, διατήρησης και παροχής συμπληρωματικών δεδομένων. Μάλιστα στην Εκτελεστική Απόφαση 2017/759 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 28/04/2017 για τα κοινά πρωτόκολλα και τους μορφότυπους διαβίβασης δεδομένων PNR προς τη ΜΣΕ επιλέχθηκαν τα επικρατούντα στη αγορά, προβλέφθηκε δε διακριτός τρόπος διαβίβασης για τις αεροπορικές εταιρείες μικρού μεγέθους (small airlines). Η προσπάθεια αποφυγής περαιτέρω κόστους στους αερομεταφορείς, το οποίο θα ανακύψει από τη συλλογή και διαβίβαση δεδομένων PNR, επιβεβαιώνεται από την επιλογή να διαβιβάζονται αυτά σε μία και μόνο ΜΣΕ (one stop shop) για κάθε κράτος μέλος (όπως ρητά επισημαίνεται στο σημείο 13 του προοιμίου της Οδηγίας).

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Από τη συγκεκριμένη ρύθμιση θα προκύψει ένα νέο σύστημα για τα ελληνικά δεδομένα, το οποίο θα εξασφαλίζει τον έλεγχο των διερχομένων από τη Χώρα μας και, συνεπώς, το αίσθημα ασφάλειας όλων των πολιτών. Βασικός στόχος των ρυθμίσεων του σχεδίου νόμου όπως και της Οδηγίας (σημείο 5 προοιμίου Οδηγίας) παραμένει η προστασία της ανθρώπινης ζωής, η ασφάλεια των προσώπων και των προσωπικών τους δεδομένων. Στο πλαίσιο επιδίωξης του στόχου αυτού επιτυγχάνεται ταυτόχρονα και η καλύτερη εξυπηρέτηση του επιβάτη δια του εκ των προτέρων ελέγχου των δεδομένων PNR. Τα ως άνω δεδομένα διαβιβάζονται ηλεκτρονικά ώστε να ελέγχονται πριν τη διέλευση του επιβάτη από τα σύνορα και έτσι, οι επιβάτες μπορούν να διέρχονται από αυτά γρηγορότερα και ευκολότερα ενώ οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επικεντρώνουν την προσοχή τους σε πρόσωπα που έχουν επισημανθεί και παρουσιάζουν ενδιαφέρον. Χωρίς αυτή τη δυνατότητα, οι αυξανόμενοι, σχολαστικοί και χρονοβόροι έλεγχοι ελευθεροκοινωνίας (συνοριακοί) σε συνδυασμό με τον αυξανόμενο όγκο διεθνών μετακινήσεων (και με μεγάλης χωρητικότητας αεροσκάφη) θα είχαν ως αποτέλεσμα την επιμήκυνση του χρόνου του ταξιδιού.

Την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών επιβάλλουν άλλωστε και τα άρθρα 37 και 22 της σύμβασης περί Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας (Σύμβαση Σικάγο, που κυρώθηκε με το ν. 211/1947 (Α' 35), των οποίων επίκληση γίνεται και στο Παράρτημα 9 της ως άνω Σύμβασης με την ακόλουθη διατύπωση: *«Article 37 of the Convention provides, inter alia, that the "International Civil Aviation Organization shall adopt and amend from time to time, as may be necessary, international standards and recommended practices and procedures dealing with . . . customs and immigration procedures . . . and such other matters concerned with the safety, regularity and efficiency of air navigation as may from time to time appear appropriate". The policy with respect to the implementation by States of the Standards and Recommended Practices on Facilitation is strengthened by Article 22 of the Convention, which expresses the*

obligation accepted by each Contracting State "to adopt all practicable measures, through the issuance of special regulations or otherwise, to facilitate and expedite navigation by aircraft between the territories of contracting States, and to prevent unnecessary delays to aircraft, crews, passengers and cargo, especially in the administration of the laws relating to immigration, quarantine, customs and clearance"».

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Δεν προκύπτουν συνέπειες από τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Επιταχύνεται και διευκολύνεται η απονομή της δικαιοσύνης, μέσα από την ταχύτερη, και σε κεντρικό επίπεδο συλλογή και επεξεργασία στοιχείων για υποθέσεις τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων. Επιπλέον το νεοφανές στοιχείο είναι η δημιουργία μιας ενιαίας διυπουργικής δομής ως κόμβου συλλογής πληροφοριών από ιδιωτικούς φορείς (αερομεταφορείς) με την οποία πραγματώνεται μια θεσμοθετημένη σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του εγκλήματος, υλοποιώντας τη δέσμευση για την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Παράλληλα επιτυγχάνεται καλύτερη συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών του δημόσιου τομέα με τη χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και συγκεκριμένα με τη λειτουργικότητα βάσεων δεδομένων και την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται η μείωση των δαπανών του δημοσίου με τη χρήση των μεθόδων της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

7. Νομιμότητα

Οι ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου εναρμονίζονται με την κατοχυρωμένη στο Σύνταγμα αρχή της του σεβασμού και της προστασίας της αξίας του ανθρώπου (άρθρο 2) και τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 5 και 9Α αυτού. Περαιτέρω, όπως και η Οδηγία, το σχέδιο νόμου είναι σύμφωνο με τις προβλέψεις των Συνθηκών της ΕΕ και τις προβλέψεις των άρθρων 8, 21 και 52 Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ καθώς και τις ευρωπαϊκές συμβάσεις των οποίων γίνεται επίκληση στα σημεία 15, 20 και 21 του Προοιμίου της Οδηγίας. Επίσης είναι συμβατό με τις προβλέψεις της

Σύμβασης της Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας (Σύμβαση του Σικάγο) και τα Παραρτήματα αυτής, ιδίως Παράρτημα 9 περί Διευκολύνσεων (Facilitation), που κυρώθηκε με το ν. 211/1947.

Στο μέτρο που η Οδηγία 2016/681 είναι πρόσφατη και δεν υφίσταται νομική πράξη για τα δεδομένα PNR σε επίπεδο ΕΕ πριν από αυτή, η μόνη διαθέσιμη νομολογία του Δικαστηρίου της Ένωσης αφορά σε ανταλλαγή δεδομένων PNR με τρίτες χώρες και πιο πρόσφατη σχετικά είναι η γνωμοδότησή του τμήματος μείζονος συνθέσεως αυτού 1/15 της 26^{ης} Ιουλίου 2017, η οποία αφορούσε σχετική συμφωνία ανταλλαγής δεδομένων με τον Καναδά.

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας.

Ως επισπεύδον Υπουργείο για την υλοποίηση της Οδηγίας και συνακόλουθα του σχεδίου νόμου ορίστηκε από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης το Υπουργείο Εσωτερικών, ενώ συναρμόδιοι, λόγω της προβλεπόμενης αποστολής τους, για την υλοποίηση είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης.

Οι οργανικές μονάδες των συναρμοδίων Υπουργείων και φορέων, οι οποίες συνεργάστηκαν για την προετοιμασία της ρύθμισης αποτυπώνονται στην υπ' αριθ. 1016/5/44-κζ' από 26/02/2017 Απόφαση Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών (Υ.Ο.Δ.Δ. 108).

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

Δεν προβλέπονται στο σχέδιο νόμου ξεχωριστές δράσεις, ωστόσο η επισπεύδουσα και οι συναρμόδιες Υπηρεσίες αποτυπώνονται στα άρθρα 6, 9 και 16 του σχεδίου νόμου.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Έχουν τηρηθεί οι αρχές της καλής νομοθέτησης όπως καθορίζονται στο ν. 4048/2012 και οι βασικοί νομοτεχνικοί κανόνες κατά τη διαμόρφωση των προτεινόμενων ρυθμίσεων που περιγράφονται στο εγχειρίδιο οδηγιών ενσωμάτωσης της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου, δεν τροποποιείται ισχύουσα διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των αρχών της καλής νομοθέτησης και στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου έγινε χρήση των μέσων αυτής, όπως αυτά ορίζονται στο αρ. 5 Ν.4048/2012 (Α' 34). Συγκεκριμένα τέθηκε το σχέδιο νόμου, όπως το αρ. 6 του ιδίου νόμου προβλέπει, σε διαβούλευση στο διαδικτυακό τόπο www.opengov.gr, στις και ολοκληρώθηκε η σχετική διαδικασία στις .

Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

11.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα

11.3 Αναφέρατε χωριστά για κάθε μία «άλλη διάταξη» τους λόγους για τους οποίους έχει συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου

11.4. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην οικονομία, την κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

11.5. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης».

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

12.1. Αναφέρατε επιγραμματικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκλήθησαν να λάβουν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία προτεινόμενη «άλλη διάταξη», τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας τις επιλογές αυτές.

12.2. Αναφέρατε επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της και προσαρτήστε στο παρόν τις απόψεις των φορέων που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:****ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ****ΤΙΤΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:**

«Ονομαστικά αρχεία επιβατών, ίδρυση και λειτουργία Μονάδας Στοιχείων Επιβατών – Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/681 (ΕΕ L 119 της 4/5/2016 σ.132-149)».

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

14/3/2018

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

23/3/2018

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Υποβλήθηκαν συνολικά 6 σχόλια.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ:

Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής (Άρθρα 1 & 2 της Οδηγίας)

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στη διαβίβαση από τους αερομεταφορείς των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) πτήσεων εντός ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), οι οποίες προσγειώνονται σε- ή απογειώνονται από- ελληνικό έδαφος, καθώς και στην επεξεργασία, στη συλλογή, στη χρήση και διατήρηση, αλλά και στην ανταλλαγή των δεδομένων αυτών, με τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Η επεξεργασία των δεδομένων PNR που συλλέγονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου γίνεται μόνο για το σκοπό της πρόληψης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις περ. α', β' και γ' της παρ. 2 του άρθρου 8.

ΣΧΟΛΙΑ:

Είναι καθοριστικής σημασίας να καθίσταται σαφές στα υποκείμενα των δεδομένων η περιπτωσιολογία της διαβίβασης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τους αερομεταφορείς και προς τούτο προτείνεται η μεταφορά της διάταξης του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 10 στο παρόν άρθρο 2.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα άρθρα 2 και 10 του σχεδίου νόμου ακολουθούν τη νομοτεχνική κατάστρωση των άρθρων 1, 2 και 8 της οδηγίας 2016/681, προς τα οποία εναρμονίζονται. Δεν συντρέχει λόγος διάρρηξης της κανονιστικής ροής των άρθρων της οδηγίας.

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου.

Άρθρο 3 Ορισμοί (Άρθρο 3 της Οδηγίας)

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

- α) «αερομεταφορέας»: επιχείρηση αερομεταφορών με ισχύουσα άδεια εκμετάλλευσης ή ισοδύναμο της τελευταίας που επιτρέπει την αεροπορική μεταφορά επιβατών·
- β) «Αεροπορική Αρχή»: η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στο άρθρο 66 του ν. 4427/2017 (Α' 188) κανονιστικών πράξεων και στη συνέχεια, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 του ιδίου νόμου.
- γ) «ανωνυμοποίηση μέσω κάλυψης των δεδομένων»: η διαδικασία με την οποία ορισμένα στοιχεία των δεδομένων, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν στην

άμεση ταυτοποίηση του υποκειμένου, καθίστανται μη ορατά στους χρήστες·

δ) «επιβάτης»: κάθε πρόσωπο, που μεταφέρεται ή πρόκειται να μεταφερθεί με αεροσκάφος με τη συγκατάθεση του αερομεταφορέα, η οποία εκφράζεται με την καταχώριση του επιβάτη στον κατάλογο επιβατών. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως τέτοια πρόσωπα νοούνται και οι μετεπιβιβαζόμενοι (transfer) και διερχόμενοι (transit) επιβάτες μιας πτήσης. Στην έννοια αυτή δεν περιλαμβάνονται τα μέλη του πληρώματος της πτήσης που εκτελεί το αεροσκάφος.

ε) «ονομαστικό αρχείο επιβάτη» ή «PassengerNameRecord» (PNR): ταξιδιωτικός φάκελος κάθε επιβάτη, ο οποίος περιλαμβάνει τις απαραίτητες για την επεξεργασία και τον έλεγχο των κρατήσεων πληροφορίες από τους αερομεταφορείς που πραγματοποιούν την κράτηση ή συμμετέχουν στη μεταφορά για κάθε ταξίδι για το οποίο γίνεται κράτηση από το ίδιο το άτομο ή για λογαριασμό του, ανεξάρτητα από το αν ο φάκελος περιλαμβάνεται σε συστήματα κράτησης ή συστήματα ελέγχου αναχωρήσεων που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο επιβατών πριν επιβιβασθούν στο αεροπλάνο ή αντίστοιχα συστήματα με τις ίδιες λειτουργίες·

στ) «μέθοδος προώθησης» («pushmethod»): η μέθοδος με την οποία οι αερομεταφορείς διαβιβάζουν δεδομένα PNR του άρθρου 5 στη βάση δεδομένων της Μονάδας Στοιχείων Επιβατών·

ζ) «πτήση εκτός της ΕΕ»: κάθε τακτική ή μη τακτική πτήση εκτελούμενη από αερομεταφορέα που αναχωρεί από τρίτη χώρα και προβλέπεται να προσγειωθεί στο έδαφος κράτους μέλους ή αναχωρεί από το έδαφος κράτους μέλους και προβλέπεται να προσγειωθεί σε τρίτη χώρα, συμπεριλαμβανομένων, σε αμφότερες τις περιπτώσεις πτήσεων με πιθανές ενδιάμεσες στάσεις στο έδαφος κρατών μελών ή τρίτων χωρών·

η) «πτήση εντός της ΕΕ»: κάθε τακτική ή μη τακτική πτήση εκτελούμενη από αερομεταφορέα, η οποία αναχωρεί από το έδαφος κράτους μέλους και προβλέπεται να προσγειωθεί στο έδαφος ενός ή περισσότερων από τα λοιπά κράτη μέλη, χωρίς ενδιάμεσες στάσεις στο έδαφος τρίτης χώρας·

θ) «σοβαρά εγκλήματα»: οι αξιόποινες πράξεις όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 4.

ι) «συστήματα κράτησης»: το εσωτερικό σύστημα του αερομεταφορέα, στο οποίο συγκεντρώνονται δεδομένα PNR για τη διεκπεραίωση των κρατήσεων·

ια) «τρομοκρατικές πράξεις»: οι αξιόποινες πράξεις όπως αυτές ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 187Α ΠΚ (άρθρα 1 έως 4 της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ).

ιβ) «δεδομένα API (Advance Passenger Information)»: τα στοιχεία επιβατών που συλλέγονται από τους αερομεταφορείς και διαβιβάζονται στις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 53/2008 (Α' 84).

γ) «περίοδος»: το χρονικό διάστημα είτε μεταξύ της τελευταίας Κυριακής του Μαρτίου και του τελευταίου Σαββάτου του Οκτωβρίου (θερινή περίοδος), είτε μεταξύ τελευταίας Κυριακής του Οκτωβρίου και του τελευταίου Σαββάτου του Μαρτίου (χειμερινή περίοδος) εκάστου έτους.

ΣΧΟΛΙΑ:

Προτείνεται η απόδοση των PNR στην ελληνική («ονομαστικό αρχείο επιβάτη») να παραμείνει η ίδια με αυτήν που παραθέτει η οδηγία 2016/681 στο άρθρο 3: «κατάσταση ονομάτων επιβατών»).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Ο όρος «ονομαστικό αρχείο επιβάτη» αποτυπώνει με ακρίβεια και συνοχή στο πεδίο ορολογίας της προστασίας δεδομένων το περιεχόμενο το οποίο περιγράφει και εκφράζει.

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου.

Άρθρο 7

Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων στη ΜΣΕ (Άρθρα 5 και 6 παρ. 7 της Οδηγίας)

1. Η ΜΣΕ ορίζει ως υπεύθυνο προστασίας δεδομένων για την εποπτεία της επεξεργασίας δεδομένων PNR και την υλοποίηση των σχετικών διασφαλίσεων, μέλος του προσωπικού της κατά αποκλειστική απασχόληση. Η επιλογή του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων γίνεται με κριτήριο τα επαγγελματικά του προσόντα και, ιδίως, τις ειδικές του γνώσεις στον τομέα της προστασίας δεδομένων.

2. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Επιπλέον, έχει πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα που επεξεργάζεται η ΜΣΕ και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του επιλαμβάνεται όλων των ζητημάτων, τα οποία σχετίζονται με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν δικαίωμα επικοινωνίας με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, ως ενιαίο σημείο επαφής για την ΜΣΕ, σχετικά με όλα τα ζητήματα που συνδέονται με την επεξεργασία των οικείων δεδομένων PNR, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

4. Η ΜΣΕ ενημερώνει αμέσως την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για το όνομα, την ιδιότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων και για κάθε τροποποίηση σχετικά με τα στοιχεία αυτά.

5.Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων ενεργεί ως σημείο επικοινωνίας με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και συνεργάζεται με αυτή για κάθε ζήτημα που σχετίζεται με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Αν ο υπεύθυνος θεωρεί ότι η επεξεργασία οποιονδήποτε δεδομένων δεν ήταν νόμιμη, κατόπιν διαβούλευσης με τον Προϊστάμενο της ΜΣΕ, μπορεί να παραπέμψει το θέμα στην Αρχή της Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

ΣΧΟΛΙΑ:

Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 ορίζει ότι η επιλογή του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων γίνεται με κριτήριο τα επαγγελματικά του προσόντα και ιδίως τις ειδικές του γνώσεις στον τομέα προστασίας δεδομένων και εν πάση περιπτώσει, η ΜΣΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων είναι σε θέση να παράσχει υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων, λόγω των κινδύνων για την ιδιωτικότητα που ελλοχεύει η μαζική επεξεργασία δεδομένων. Γεννάται προβληματισμός ως τη διαδικασία πλήρωσης της θέσης αυτής και τον τρόπο με τον οποίο θα βρεθεί πρόσωπο με τα παραπάνω προσόντα εντός της Ελληνικής Αστυνομίας και τίθεται το ερώτημα αν θα λάβει χώρα προκήρυξη μέσω ΑΣΕΠ, δεδομένων των εξειδικευμένων προσόντων που απαιτεί η θέση, ή μετάταξη ή απόσπαση από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, σύμφωνα με το ν. 4440/2016.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Η πρόβλεψη συγκεκριμένης διαδικασίας πλήρωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας δεδομένων δε συνιστά νομικό προαπαιτούμενο της μεταφοράς στην ελληνική έννομη τάξη της οδηγίας 2016/681. Δεδομένου ότι η ΜΣΕ θα υπαχθεί στις δομές του φορέα της Ελληνικής Αστυνομίας και δη της Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών, εκ των πραγμάτων, ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων θα αποτελεί μέλος του προσωπικού της τελευταίας, έστω και με τη μορφή της απόσπασης, κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 4 του παρόντος σχεδίου νόμου. Εξάλλου, οι εργασίες της ΜΣΕ θα επιβλέπονται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 17 του σχεδίου νόμου, ενώ κατ' άρθρο 27 παρ. 9 του π.δ. 178/2014, η Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών εποπτεύεται, ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, από τον εισαγγελικό λειτουργό της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ν. 2265/1994, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 22 του ν. 4249/2014, όπως οι παράγραφοι αυτές προστέθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 231 του ν. 4281/2014.

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου.

Άρθρο 9
Αρμόδιες αρχές
(Άρθρο 7 της Οδηγίας)

1.Ως αρμόδιες για να ζητούν ή να λαμβάνουν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών από τη ΜΣΕ αρχές, προκειμένου να εξετάζουν περαιτέρω τις πληροφορίες αυτές ή να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης τρομοκρατικών ή σοβαρών εγκλημάτων ορίζονται οι υπηρεσίες των αρχών επιβολής του νόμου, όπως οι τελευταίες καθορίζονται στο πρώτο εδάφιο της περ. α' του άρθρου 2 του π.δ. 135/2013 (Α' 209, ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Απόφασης - Πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ), καθώς και η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, οι εισαγγελικές και οι δικαστικές αρχές και η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

2.Η ΜΣΕ κοινοποιεί τον κατάλογο των αρχών της παρ. 1 και κάθε τροποποίησή του στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3.Τα δεδομένα PNR και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών που λαμβάνονται από τη ΜΣΕ μπορούν να υποστούν περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες αρχές της παρ. 1 μόνο για τους συγκεκριμένους σκοπούς της πρόληψης, της ανίχνευσης, της διερεύνησης ή της δίωξης τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων. Μετά το πέρας της επεξεργασίας του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση άλλων εγκλημάτων που εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, οι αρχές της παρ. 1 μπορούν να χρησιμοποιούν, να λαμβάνουν υπόψη ή και να επεξεργάζονται περαιτέρω τα παραπάνω στοιχεία.

4.Οι αρχές της παρ. 1 δεν λαμβάνουν απόφαση που έχει δυσμενείς νομικές συνέπειες για συγκεκριμένο πρόσωπο ή θίγει αυτό σημαντικά με μόνο κριτήριο το αποτέλεσμα της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων PNR. Σε κάθε περίπτωση, για τη λήψη τέτοιας απόφασης δεν λαμβάνεται υπόψη η φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, η κατάσταση της υγείας, η σεξουαλική ζωή ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός του ατόμου.

ΣΧΟΛΙΑ:

Η παράγραφος 3 παραβιάζει την αρχή του περιορισμού του σκοπού καθώς και το σκοπό της οδηγίας, όπως ορίζεται από τη συνδυαστική εφαρμογή των άρθρων 1 και 3 περ. 8 και 9. Η επεξεργασία των PNR πρέπει να διενεργείται μόνο για τα εγκλήματα του παραρτήματος II της οδηγίας 2016/681. Εξάλλου, αυτός ήταν και ο σκοπός της προσθήκης του παραρτήματος, μετά την προηγούμενη πρόταση της οδηγίας, στην οποία δεν αποτυπωνόταν ρητώς ο σκοπός επεξεργασίας των δεδομένων (γινόταν αναφορά στην αόριστη έννοια της δημόσιας ασφάλειας).

Η εν λόγω παράγραφος πρέπει να τροποποιηθεί και να αναφέρει ότι η επεξεργασία των PNR είναι δυνατή, πέραν των σκοπών της αρχικής συλλογής (ή, κατά περίπτωση, διαβίβασης), εφόσον διαπιστωθούν «σοβαρές ενδείξεις» (όχι

απλώς ενδείξεις) και για άλλες εγκληματικές πράξεις, όπως αυτές ορίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2016/681.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Η παρ. 3 του άρθρου 9 του σχεδίου νόμου τελεί σε πλήρη εναρμόνιση με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 7 της οδηγίας 2016/681, των οποίων και αποτελεί μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο. Η παρ. 5 του άρθρου 7 της οδηγίας χρησιμοποιεί τον όρο «ενδείξεις», χωρίς τον χαρακτηρισμό «σοβαρές».

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου.

Άρθρο 14

Περίοδος διατήρησης και ανωνυμοποίηση των δεδομένων (Άρθρο 12 της Οδηγίας)

1. Η ΜΣΕ διατηρεί τα δεδομένα PNR, που διαβιβάζουν οι αερομεταφορείς, σε βάση δεδομένων που λειτουργεί σε αυτή για περίοδο πέντε ετών μετά τη διαβίβασή τους.

2. Έξι μήνες μετά τη διαβίβαση της παρ. 1 τα δεδομένα PNR ανωνυμοποιούνται με την κάλυψη των παρακάτω στοιχείων, που μπορούν να χρησιμεύσουν για την άμεση ταυτοποίηση, του επιβάτη στον οποίο αναφέρονται:

- α) το όνομα (ή τα ονόματα), συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων άλλων επιβατών που αναφέρονται στον φάκελο PNR, καθώς και του αριθμού επιβατών που συνταξιδεύουν, οι οποίοι περιλαμβάνονται στον φάκελο PNR·
- β) η διεύθυνση και τα στοιχεία επικοινωνίας·
- γ) όλα τα στοιχεία πληρωμής, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η διεύθυνση χρέωσης, εφόσον περιλαμβάνουν χρήσιμες πληροφορίες για την άμεση ταυτοποίηση του επιβάτη στον οποίον αναφέρονται τα δεδομένα PNR, ή άλλων προσώπων·
- δ) πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα τακτικού επιβάτη·
- ε) γενικές πληροφορίες εφόσον μπορούν να χρησιμεύσουν για την άμεση ταυτοποίηση του επιβάτη στον οποίον αναφέρονται τα δεδομένα PNR·
- στ) οποιαδήποτε δεδομένα API που έχουν συλλεχθεί.

3. Μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος της προηγούμενης παραγράφου, η άρση της ανωνυμοποίησης, μέσω αποκάλυψης του συνόλου των δεδομένων PNR, εγκρίνεται μόνον εφόσον εκτιμάται εύλογα ότι είναι αναγκαία για τους σκοπούς της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 8 και έχει εγκριθεί από την κατά περίπτωση αρμόδια δικαστική ή εισαγγελική αρχή.

4. Τα δεδομένα PNR διαγράφονται μόνιμα μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος της παρ. 1, με εξαίρεση τα δεδομένα PNR συγκεκριμένης υπόθεσης, τα οποία έχουν διαβιβαστεί και χρησιμοποιούνται από αρμόδια αρχή στο πλαίσιο έρευνας για την πρόληψη ή δίωξη τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών

εγκλημάτων και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία της.

5. Το αποτέλεσμα της προβλεπόμενης στην περ. α της παρ. 2 του άρθρου 8 επεξεργασίας, διατηρείται από τη ΜΣΕ μόνο για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο, ώστε να ενημερωθούν για την ύπαρξη θετικού αποτελέσματος τόσο οι αρμόδιες αρχές όσο και οι ΜΣΕ των άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11. Αν μετά την προβλεπόμενη στην παρ. 5 του άρθρου 8 μεμονωμένη επανεξέταση με μη αυτοματοποιημένα μέσα, το αποτέλεσμα μιας αυτοματοποιημένης επεξεργασίας αποδειχθεί αρνητικό, αυτό μπορεί να αποθηκευτεί για όσο χρονικό διάστημα δεν έχουν ακόμη διαγραφεί τα σχετικά δεδομένα, σύμφωνα με την παρ. 4, προκειμένου να αποφευχθούν στο μέλλον ανακριβή αποτελέσματα από αυτοματοποιημένη επεξεργασία.

ΣΧΟΛΙΑ:

Πρέπει να γίνει διόρθωση του όρου «ανωνυμοποίηση», καθώς αυτός αφορά σε περατωμένη διαδικασία, σύμφωνα με την οποία δεν είναι δυνατή η εκ των υστέρων ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων. Η «ανωνυμοποίηση» δε συνάδει με το σκοπό του νομοθέτη, ο οποίος στην περίπτωση της οδηγίας 2016/681 προβλέπει τη δυνατότητα εκ των υστέρων ταυτοποίησης. Η χρήση του όρου «ανωνυμοποίηση» μπορεί να προκαλέσει σύγχυση και προτείνεται η χρήση του όρου «κάλυψη».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Κατόπιν εξέτασης των υποβληθεισών προτάσεων από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Εσωτερικών (Τομέας Προστασίας του Πολίτη και Δημόσιας Τάξης) καθώς και από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών ενέκρινε τη χρήση του όρου «αποπροσωποποίηση» ως γλωσσικό ισοδύναμο της αντίστοιχης αγγλικής «depersonalization», ο οποίος χρησιμοποιείται στον τίτλο του άρθρου 12 της Οδηγίας 2016/681.

Άρθρο 15

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Άρθρο 13 της Οδηγίας)

1. Ο επιβάτης του οποίου τα δεδομένα PNR υπόκεινται σε επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, έχει ως υποκείμενο αυτών, κατά την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα ακόλουθα δικαιώματα:

α) πρόσβασης,

- β) διόρθωσης,
- γ) διαγραφής και περιορισμού, και
- δ) αποζημίωσης και δικαστικής προστασίας, για κάθε παραβίαση των διατάξεων που διέπουν την προστασία των προσωπικών του δεδομένων.

2. Η ΜΣΕ εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται ο απόρρητος χαρακτήρας της επεξεργασίας και το κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας σε σχέση με τους κινδύνους που παρουσιάζουν η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων.

3. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγουν την εφαρμογή άλλων υποχρεώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και βαρύνουν τους αερομεταφορείς κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ιδίως τις υποχρεώσεις τους να λαμβάνουν τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, ώστε να προστατεύονται η ασφάλεια και η εμπιστευτικότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

4. Η επεξεργασία δεδομένων PNR που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, τη σεξουαλική ζωή ή το σεξουαλικό προσανατολισμό ενός ατόμου απαγορεύεται. Αν παραληφθούν από τη ΜΣΕ δεδομένα PNR που αποκαλύπτουν τέτοιους είδους πληροφορίες, αυτά διαγράφονται αμέσως.

5. Η ΜΣΕ διατηρεί τεκμηρίωση όλων των συστημάτων και διαδικασιών επεξεργασίας που τελούν υπό την ευθύνη της, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας της ΜΣΕ και του προσωπικού της που έχουν επιφορτιστεί με την επεξεργασία των δεδομένων PNR και τα διαφορετικά επίπεδα άδειας πρόσβασης·
- β) τα αιτήματα των αρμόδιων αρχών και των ΜΣΕ άλλων κρατών μελών·
- γ) όλες τις αιτήσεις και τις διαβιβάσεις δεδομένων PNR προς τρίτη χώρα.

Η ΜΣΕ καθιστά όλη την τεκμηρίωση διαθέσιμη, κατόπιν αιτήματος, στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

6. Η ΜΣΕ τηρεί για πέντε έτη αρχεία καταγραφής τουλάχιστον για τις ακόλουθες πράξεις επεξεργασίας: συλλογή, αναζήτηση δεδομένων PNR, άρση της ανωνυμοποίησης, κοινοποίηση και διαγραφή. Ειδικότερα τα αρχεία καταγραφής της αναζήτησης πληροφοριών και της άρσης της ανωνυμοποίησης περιλαμβάνουν: τον σκοπό, την ημερομηνία και την ώρα των εν λόγω πράξεων και, εφόσον είναι δυνατό, την ταυτότητα του προσώπου που αναζήτησε πληροφορίες ή κοινοποίησε τα δεδομένα αυτά, καθώς και την ταυτότητα των αποδεκτών των εν λόγω δεδομένων. Τα αρχεία καταγραφής χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για σκοπούς εξακρίβωσης, αυτοελέγχου και κατοχύρωσης της ακεραιότητας και της ασφαλείας

των δεδομένων, ή για σκοπούς ελέγχου. Κατόπιν αιτήματος, η ΜΣΕ παρέχει πρόσβαση στα συγκεκριμένα αρχεία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

7.Όταν μια παραβίαση προσωπικών δεδομένων ενδέχεται να ενέχει σοβαρό κίνδυνο για την προστασία των δεδομένων αυτών, ή να θίξει την ιδιωτικότητα του υποκειμένου τους, η ΜΣΕ γνωστοποιεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, την παραβίαση στο υποκείμενο των δεδομένων και στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

ΣΧΟΛΙΑ:

Προτείνεται να αναφέρεται ότι η παράγραφος 1 εφαρμόζεται κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 2018/680 και κατ' ακολουθία αυτής, της αντίστοιχης εθνικής νομοθεσίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Με τη ρητή αναφορά στην ισχύουσα νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα προκύπτουν με σαφήνεια τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Το σχέδιο νόμου προβλέπει το μείζον (ευθεία αναφορά στην ισχύουσα νομοθεσία), συνεπώς είναι αλυσιτελής τυχόν ρύθμιση για το έλασσον (ανάλογη εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας). Εξάλλου, η οδηγία 2018/680 δεν έχει μεταφερθεί ακόμη στην ελληνική έννομη τάξη.

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου.